

Nr 91

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa anslag för budgetåret 1962/63 till universitet och högskolor m. m.; given Stockholms slott den 2 mars 1962.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Ragnar Edenman

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen behandlas i huvudsak frågor om anslag till inredning och utrustning av nya lokaler vid universiteten och vissa högskolor m. m., till riksarkivets nybyggnad och till byggnadsverksamheten vid universitetet i Uppsala.

Förslag framlägges att de nuvarande elva reservationsanslagen till inredning och utrustning av nya lokaler vid universitet och vissa högskolor sammanslås till ett anslag och att detta för nästa budgetår uppföres med 15 miljoner kr. Vidare hemställs om bemyndigande att beställa inredning och utrustning till ett belopp av högst 18 miljoner kr. att gäldas tidigast under budgetåret 1963/64.

Till nybyggnad för riksarkivet föreslås ett investeringsanslag av 3 miljoner kr. samt ett beställningsbemyndigande på 3,2 miljoner kr. för inredning och utrustning av nya lokaler.

Till byggnadsverksamheten vid universitetet i Uppsala äskas ett investeringsanslag av ca 3,7 miljoner kr. Anslaget avser huvudsakligen färdigställande av nybyggnad för övningslaboratorier för fysik och kemi och nybyggnad för limnologisk institution samt påbörjande av tillbyggnad för institutionen för fysiologisk botanik. I beloppet ingår beräknade medel för fortsatt projektering för om- och tillbyggnad av universitetsbiblioteket.

Framställning göres slutligen om att för viss byggnadsverksamhet vid statens blind- och dövskolor m. m. få disponera reserverade medel.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 2 mars 1962.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON.

Chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Edenman, anmäler — efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter — frågor angående *vissa anslag för budgetåret 1962/63 till universitet och högskolor m. m.* och anför därvid följande.

I årets statsverksproposition, bilagan 10, ecklesiastikdepartementet, har Kungl. Maj:t på min hemställan under punkterna 16, 277, 319 och 320 föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1962/63 beräkna

till Riksarkivet: Inredning och utrustning av nya lokaler ett reservationsanslag av 500 000 kr.;

till Inredning och utrustning av nya lokaler vid universitet och högskolor m. m. ett reservationsanslag av 15 000 000 kr.;

till Nybyggnad för riksarkivet ett investeringsanslag av 3 000 000 kr.;

till Byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala ett investeringsanslag av 5 333 000 kr.

Sedan dessa ärenden numera färdigberetts, får jag ånyo anmäla desamma.

I. Inredning och utrustning av nya lokaler vid universitet, högskolor m. m.

1. Inledning

För innevarande budgetår har under riksstatens åttonde huvudtitel uppförts elva särskilda reservationsanslag till inredning och utrustning av nya lokaler vid universiteten och vissa högskolor av tillhoppa 15 712 000 kr. Anslagen avser lokaler vid Uppsala universitet, Lunds universitet, Göteborgs universitet, Stockholms universitet, karolinska mediko-kirurgiska institutet, medicinska högskolan i Umeå, farmaceutiska institutet, tekniska högskolan i Stockholm, Chalmers tekniska högskola, tekniska högskolan i Lund och musikaliska akademien med musikhögskolan. Anslagen disponeras på sätt framgår av s. 797—801 i statsliggaren.

Flertalet av dessa reservationsanslag är uppdelade på särskilda anslagsposter (i princip en anslagspost för varje enskilt projekt). Föreskrifter har tillika meddelats, att envar av dessa anslagsposter skall ha karaktär av särskilt reservationsanslag. Enahanda föreskrifter har tidigare varje år meddelats. I sak innebär detta, att för varje inrednings- och utrustningsprojekt anvisats ett särskilt reservationsanslag.

De skilda anslagsposterna disponeras av olika myndigheter, såsom vederbörande universitet eller högskola, utrustningsnämnden för universitet och högskolor, byggnadsstyrelsen eller särskild kommitté.

Med utgångspunkt i budgetredovisningarna har sammanställts följande tablå, vilken i tusental kr. visar medelstillelningen, förbrukningen och storleken av reservationerna budgetåren 1956/57—1960/61 under ifrågavarande anslag till inredning och utrustning samt det äldre anslaget (1958/59: VIII E 48) Tandläkarhögskolan i Malmö: Utrustning av vissa lokaler m. m., vilket reservationsanslag enligt beslut av Kungl. Maj:t må disponeras under innevarande budgetår.

	56/57	57/58	58/59	59/60	60/61
Reservation vid budgetårets ingång +	3 562	4 851	5 881	7 951	10 295
Anslag för budgetåret +	5 356	6 047	10 932	10 445	15 091
Medelsförbrukning —	4 067	5 017	8 862	8 101	10 873
Reservation till nästa budgetår =	4 851	5 881	7 951	10 295	14 513

De i tablå för budgetåret 1960/61 redovisade beloppen har med uppdelning på lärosäten sammanställts i *tabell 1*, vilken även utvisar reservationernas förändringar nämnda budgetår under varje anslag.

Tabell 1

Lärosäte	Reservation vid budget- årets ingång (1 000-tal kr.)	Anslag (1 000-tal kr.)	För- brukning (1 000-tal kr.)	Reservation vid budget- årets utgång (1 000-tal kr.)	Ökning/ minskning av reservationen (1 000-tal kr.)
Uppsala	1 046	1 528	999	1 575	+ 529
Lund	593	2 753	782	2 564	+1 971
Göteborg	2 826	5 163	5 134	2 855	+ 29
Stockholm	—	645	123	522	+ 522
Karolinska institutet	1 335	600	433	1 502	+ 167
Umeå	1 189	1 000	248	1 941	+ 752
Farmaceutiska institutet ...	76	152	105	123	+ 47
Tekniska högskolan i Stockholm	2 334	530	1 366	1 498	— 836
Chalmers tekniska högskola	626	2 640	1 565	1 701	+1 075
Tandläkarhögskolan i Malmö	270	—	38	232	— 38
Musikaliska akademien med musikhögskolan	—	80	80	—	—
Summa	10 295	15 091	10 873	14 513	+4 218

I *tabell 2* redovisas en sammanställning av reservationsmedelsbehållningar den 1 juli 1961 och anslag för budgetåret 1961/62, fördelade på skilda lärosäten och med uppdelning på de myndigheter, som disponerar de olika anslagsposterna.

Tabell 2

Lärosäte (motsvarande)	Reservation 1/7 1961 (1 000-tal kr.)				Anslag 1961/62 (1 000-tal kr.)				Disponibelt 1961/62 (1 000-tal kr.)			
	Totalt	Därav			Totalt	Därav			Totalt	Därav		
		utr.ndn	univ. (motsv.)	övriga		utr.ndn	univ. (motsv.)	övriga		utr.ndn	univ. (motsv.) se anm. 1.	övriga
Uppsala	1 575	1 436	78	61	1 777	1 480	97	200	3 352	2 916	175	261
Lund	2 564	2 379	155	30	1 700	1 415	95	190	4 264	3 794	250	220
Göteborg	2 855	2 710 ²	145	—	3 705	3 698 ³	7	—	6 560	6 408	152	—
Stockholm	522	518 ⁴	4	—	360	80	280	—	882	598 ⁴	284	—
Karolinska institutet	1 502	881	254	367	300	—	—	300	1 802	881	254	667
Med. högsk. i Umeå .	1 941	1 941	—	—	2 800	2 800	—	—	4 741	4 741	—	—
Farmaceutiska inst. . .	123	105	18	—	92	—	—	92	215	105	18	92
Tekn. högsk. i Sthlm	1 498	—	—	1 498	148	—	—	148	1 646	—	—	1 646
Chalmers tekn. högsk.	1 701	1 417	284	—	4 250	4 250	—	—	5 951	5 667	284	—
Tekn. högsk. i Lund	—	—	—	—	500	500	—	—	500	500	—	—
Tandl.-högsk. i Malmö	232	232	—	—	—	—	—	—	232	232	—	—
Mus. akad. med mus. högsk.	—	—	—	—	80	—	80	—	80	—	80	—
Summa	14 513	11 619	938	1 956	15 712	14 223	559	930	30 225	25 842	1 497	2 886

Anm. 1. Häri ingår reservationer, som inte kan disponeras utan Kungl. Maj:ts särskilda beslut.

2. I detta belopp ingår även reservation, som disponeras av utrustningskommittén för Göteborgs universitet.

3. I detta belopp ingår även anslag, som disponeras av utrustningskommittén för Göteborgs universitet.

4. I verkligheten är beloppet ca 91 000 kr. större, beroende på förskott från Stockholms universitet.

2. Anslagsäskanden

Uppsala universitet

För nästa budgetår föreligger anslagsframställningar såväl från universitetsmyndigheterna som från utrustningsnämnden för universitet och högskolor.

Det större konsistoriet har föreslagit en medelsanvisning av i runt tal 2 453 000 kr. Universitetskanslern tillstyrker för sin del en medelsanvisning av 1 575 000 kr. för de i efterföljande sammanställning angivna ändamålen. Sammanställningen upptager i förekommande fall konsistoriets äskanden i avrundade belopp för ifrågavarande ändamål.

	Konsistoriet	Kanslern
1. Teologiska fakulteten	65 000	65 000
2. Juridiska fakulteten	158 000	158 000
3. Farmakologiska institutionen	14 000	14 000
4. Lokaler för cytologi	41 000	41 000
5. Laboratorium för elektronmikroskopi	9 000	9 000
6. Klinisk fysiologi	50 000	50 000
7. Forskningsavdelningen vid Ulleråkers sjukhus	380 000	380 000
8. Institutionen för hygien	75 000	75 000
9. Neurokirurgiska kliniken	75 000	75 000
10. Företagsekonomiska institutionen	26 000	26 000
11. Historiska institutionen	7 000	7 000
12. Konsthistoriska institutionen	80 000	80 000
13. Nationalekonomiska institutionen	43 000	43 000
14. Psykologiska institutionen	10 000	6 000
15. Institutionen för nordisk och jämförande fornkunskap och museet för nordiska fornsaker	97 000	97 000
16. Institutionen för egyptologi	34 000	34 000
17. Institutionen för klassisk fornkunskap och antikens historia	45 000	45 000
18. Sociologiska institutionen	12 000	12 000
19. Seminariet för nordiska språk, särskilt ortnamnsforskning	10 000	10 000
20. Institutionen för fysiologisk botanik (inredning av temperaturkamrar)	12 000	12 000
21. Fysiska institutionen		
a) föreläsningssal	65 000	65 000
b) speciellt preparationsrum	20 000	20 000
c) lokaler för elektronisk matematik- och databehandlingsmaskin	38 000	38 000
22. Geodetiska institutionen	13 000	13 000
23. Fältstationen på Norr Malma	28 000	28 000
24. Institutionen för teoretisk fysik	19 000	19 000
25. Zoologiska institutionen		
a) inredning av nyttillkommande lokaler	22 000	22 000
b) utrustning av d:o	31 000	31 000
26. Gemensamma inrednings- och utrustningsbehov ..	100 000	100 000

Av tillgängliga handlingar inhämtas bl. a. följande.

Punkt 1. Teologiska fakulteten anhöll i petita för innevarande budgetår om ett anslag av 173 252 kr. Av detta belopp har av förutvarande kanslern tillstyrkta 100 000 kr. anvisats för budgetåret 1961/62. Beträffande sistnämnda belopp uppdrogs åt utrustningsnämnden för universitet och högskolor att intill ett värde av högst 80 000 kr. upphandla inredning och utrustning. Genom förenklad inredning och besparingar har fakulteten lyckats begränsa det resterande beloppet till 44 643 kr. eller avrundat 45 000 kr. Utöver detta erfordras, framhåller kanslern, ett belopp av 20 000 kr. för vissa nödvändiga ombyggnadsarbeten inom dekanhuset.

Punkt 2. Juridiska fakulteten. Fr. o. m. vårterminen 1962 kommer det Oxenstiernska huset att disponeras helt av juridiska fakulteten. Huset kommer att inrymma fakultetens kansli, tre seminarierum, lokaler för institutionsbiblioteket, lokaler för institutet för jämförande rättsvetenskap och för Svenska institutet för internationell rätt (Johnson-institutet) samt arbetsrum för de akademiska lärarna. Kanslern beräknar för ändamålet en medelstillelning av 158 000 kr.

Punkt 6. Klinisk fysiologi. För inredning och utrustning av nya lokaler för detta ämne anvisades budgetåret 1959/60 ett anslag av 50 000 kr. I samband med den av 1954 års riksdag beslutade undervisningsreformens ikraftträdande har för undervisningsutrustning beviljats anslag om 100 000 kr. till vardera av de klinisk-fysiologiska avdelningarna vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet. Detta anslag har visat sig ej kunna täcka hela behovet av undervisningsutrustning vid nämnda institutioner och måste därför anses utgöra ett minimibelopp. För anskaffande av ytterligare utrustning till institutionen tillstyrkes en medelstillelning om 50 000 kr.

Punkt 7. Forskningsavdelningen vid Ulleråkers sjukhus. Anslag om 380 000 kr. äskas i enlighet med propositionen 1959: 79. Beträffande det anslag, som beviljades avdelningen för budgetåret 1961/62 uppdrog Kungl. Maj:t åt mentalsjukvårdsberedningens byggnads- och utredningsdelegation att, efter samråd med utrustningsnämnden för universitet och högskolor, upphandla inredningen och utrustningen.

Punkt 9. Neurokirurgiska kliniken. Anslag om 75 000 kr. äskas i enlighet med propositionen 1959: 93.

Punkt 11. Historiska institutionen har under vårterminen 1961 erhållit tre rum i Vetenskapssocietetens hus, S:t Larsgatan 1. Vissa av institutionens äldre lokaler kommer i samband därmed att omdisponeras. För möblering och inredning av lokalerna kommer i första hand att användas redan befintliga möbler, men vissa nyanskaffningar blir dock nödvändiga. För ändamålet föreslås ett anslag om 7 000 kr.

Punkt 13. Nationalekonomiska institutionen har innevarande år flyttats från Riddartorget 5 till Trädgårdsgatan 18, varjämte delar av biblioteket flyttats till Nedre Slottsgatan 6 och Rundelsgränd 6. Bokhyllor m. m. har kvarlämnats i de äldre lokalerna, som numera disponeras av juridiska fakulteten. Kostnaderna för flyttning jämte utrustning av de nya lokalerna beräknas totalt uppgå till 43 000 kr.

Punkt 14. Psykologiska institutionen. För inredning av ny expeditionslokal samt nya personalrum, komplettering av tidigare personalrums-möblering med anledning av utökad personal samt för viss komplettering av laboratorieinredningen äskas ett anslag av 6 000 kr.

Punkt 15. Institutionen för nordisk och jämförande fornkunskap samt museet för nordiska fornsaker kommer

att på grund av konsthistoriska institutionens flyttning till gamla konsistoriehuset erhålla nya, utvidgade lokaler i Gustavianum. Härigenom kommer det på grund av ökat elevantal och större antal lärare erforderliga lokalbehovet att tillgodoses. Nyanskaffningar av möbler och inventarier erfordras för undervisningslokaler och arbetsrum. Kostnaderna har beräknats till 36 235 kr. Anslag äskas vidare för universitetets museum för nordiska fornsaker, vilket avses skola flyttas från norra till södra delen av byggnaden. Enligt preliminär kostnadskalkyl kommer kostnaderna härför att uppgå till ca 61 300 kr.

Punkt 16. Institutionen för egyptologi kommer även att erhålla utvidgade lokaler i Gustavianum. Befintlig utrustning kommer i stor utsträckning att kunna användas, men vissa nyanskaffningar framstår som nödvändiga. För ändamålet äskas ett anslag av 34 000 kr.

Punkt 17. Institutionen för klassisk fornknuskap och antikens historia. Även denna institution kommer att få sina lokaler i Gustavianum utvidgade. Erforderliga nyanskaffningar omfattar — förutom möbler o. d. — även för undervisningen och forskningen nödvändiga apparater, såsom bandspelare och dikteringsmaskin, projektor samt skrivmaskin med grekiska typer.

Punkt 18. Sociologiska institutionen har erhållit ytterligare två rum att användas som institutionslokaler. För inredning och utrustning av dessa äskas ett anslag om 12 000 kr.

Punkt 19. Seminariet för nordiska språk, särskilt ortnamnsforskning inflyttade i början av år 1961 i nya lokaler. Till viss inredning och utrustning har ett anslag om 12 000 kr. ställts till förfogande för budgetåret 1961/62. Detta belopp täcker emellertid endast kostnaderna för flyttningen och för seminariebibliotekets hyllinredning. Inredningen av lokalerna bör kompletteras med elektrisk armatur, möbler för sammanträdeslokal och två arbetsrum, gardiner och mattor samt städutrustning. Kostnaderna härför beräknas till 6 296 kr. Därutöver äskas medel för anskaffande av kortfackskåp för det ortnamnsetymologiska registret samt för ritningsskåp för förvaring av nya ekonomiska och topografiska kartblad. Kostnaderna för dessa beräknas till sammanlagt 3 512 kr.

Punkt 21. Fysiska institutionen: Lokaler för elektronisk matematik- och databehandlingsmaskin. Vid Uppsala universitet kommer att installeras en modern elektronisk databehandlingsmaskin, typ IBM 1620. Maskinen skall uppställas inom fysiska institutionen. I gamla institutionsbyggnadens tredje våning kommer lokal för ändamålet att anordnas. Viss ombyggnad och inredning erfordras därvid. Själva maskinen behöver ett ca 25 m² stort utrymme med vissa elektriska anläggningar, fläktsystem, isolerat golv och fasta bänkinredningar. På grund av rummets tidigare användning som förråd måste såväl väggar som tak omläggas samt även vissa ändringar av dörrplaceringar utföras. För personal kräves två arbetsrum. Ett befintligt rum kan uppdelas och härför krävs vissa omändringsarbeten. Ombyggnadsarbetet har kostnadsberäknats till 31 000 kr. och för inredning i form av möbler beräknas utgå 7 000 kr. eller tillhoppa 38 000 kr.

Punkt 24. Institutionen för teoretisk fysik. I den tidigare av matematiska institutionen disponerade föreläsningssalen har inretts fem arbetsrum för lärare inom ämnet teoretisk fysik. Inredningsarbetena (uppsättande av väggar, måleriarbeten) beräknas draga en kostnad av 7 900 kr. För inredning av nämnda arbetsrum ävensom en nytillkommen seminarielokal, mörk- och förrådsrum samt tillhörande förrum och korridor erfordras vidare ett belopp av 11 500 kr.

Punkt 25. Zoologiska institutionen: a) Inredning av nytillkommande lokaler. Då zoofysiologiska institutionen utflyttar

från källarvåningen i zoologiska institutionen måste dessa lokaler omedelbart övertagas av zoologerna, som nu är mycket trångboddade. Viss inredning är väggfast men hela den lösa inredningen kommer att medföras av zoofysiologiska institutionen. Med anledning härav äskas ett anslag av 10 206 kr. för möbler. Dessutom erfordras ca 4 000 kr. som ersättning för vissa zoofysiologiska institutionen tillhöriga inventarier, som skall övertagas. Slutligen behöver verkstadsutrustningen kompletteras samt ny hyvelbänk och ny bandsåg anskaffas.

b) Utrustning av nytillkommande lokaler. Botaniska institutionen har fr. o. m. läsåret 1961/62 ökat intagningen av tvåbetygsstuderande med 18. Då ämnet botanik i allmänhet kombineras med ämnet zoologi bör motsvarande ökning ske vid zoologiska institutionen. Genom bl. a zoofysiologiska institutionens utflyttning från zoologiska institutionen skapas möjligheter att fr. o. m. läsåret 1962/63 intaga ytterligare 18 tvåbetygsstuderande i zoologi. Härför erfordras emellertid medel till mikroskop för vertebratkurserna och för entomologiundervisningen. För ifrågasvarande ändamål äskas ett anslag av 31 000 kr.

Punkt 26. Gemensamma inrednings- och utrustningsändamål. Utöver de begärda anslagen för inredning och utrustning av nya lokaler, vilka hänför sig till de av fakulteterna gjorda framställningarna, har konsistoriet hemställt om ett anslag av 100 000 kr. att ställas till konsistoriets förfogande för inrednings- och utrustningsbehov, vilka icke nu kan förutses eller beräknas. Universitetets lokalproblem måste ofta lösas genom omdispositioner av befintliga utrymmen för vinnande av största möjliga effektivitet samt genom att nya lokaler av mer eller mindre provisorisk karaktär anskaffas genom universitetets försorg. I bägge dessa situationer erfordras i allmänhet inredning och utrustning för att lokalerna skall kunna fylla sitt ändamål. Det är emellertid icke alltid möjligt att kunna förutsäga varken när omdisponering av lokaler kan aktualiseras eller när nya lokaler kan bli tillgängliga. Konsistoriet har förklarat sig ha för avsikt att vid begäran om förnyat anslag av samma slag för budgetåret 1963/64 lämna redogörelse för hur anslaget disponerats samt anpassa äskandet efter hur mycket som kan finnas odisponerat.

Utrustningsnämnden för universitet och högskolor hemställer, att 2 740 000 kr. anvisas för nästa budgetår för inredning och utrustning av vissa institutioner m. m. vid universitetet samt att nämnden dessutom bemyndigas att beställa inredning och utrustning för vissa av dessa institutioner m. m. intill ett värde av 1 300 000 kr., att gäldas tidigast under budgetåret 1963/64. Utrustningsnämndens ifrågasvarande förslag framgår av efterföljande sammanställning.

Institution m. m.	Anslags- belopp, kr.	Beställnings- bemyndigande, kr.
institutionen för fysiologisk botanik	305 000	
limnologiska institutionen	800 000	400 000
övningslaboratorium för kemi	875 000	900 000
övningslaboratorium för fysik	760 000	
Summa kr.	2 740 000	1 300 000

Vidare föreslår utrustningsnämnden, att det av 1960 års riksdag lämnade och av 1961 års riksdag förlängda bemyndigandet att för universitetsbiblioteket beställa inredning och utrustning till ett värde av högst 400 000 kr., att gäldas

tidigast under nästa budgetår, måtte ändras att avse beställningsbemyndigande för samma ändamål och intill högst samma belopp, att gäldas tidigast under budgetåret 1963/64.

Av handlingarna inhämtas bl. a. följande.

Institutionen för fysiologisk botanik. Byggnadsarbetena för ifrågavarande institutions tillbyggnad beräknas enligt nu föreliggande uppgifter kunna påbörjas under sista kvartalet 1961 och vara slutförda våren 1963. Nämnden har beräknat kostnaderna för inredning och utrustning av tillbyggnaden till 405 000 kr. För innevarande budgetår har anvisats ett anslag av 100 000 kr. Nämnden hemställer nu om återstoden eller 305 000 kr.

Limnologiska institutionen. Byggnadsarbetena för ifrågavarande institutions nybyggnad har påbörjats i juli 1961 och beräknas vara slutförda våren 1963. Nämnden framlägger nu slutligt förslag till utrustning av institutionen och kostnadsramen härför. Denna uppgår till 1 410 000 kr. Då för innevarande budgetår anvisats 200 000 kr. erfordras ytterligare anslag av (1 410 000 — 200 000 =) 1 210 000 kr. Nämnden beräknar, att anslagsbehovet för budgetåret 1962/63 kan begränsas till 800 000 kr. under förutsättning av att ett beställningsbemyndigande på 400 000 kr. meddelas för budgetåret 1963/64.

Övningslaboratorium för kemi. Byggnadsarbetena för den nybyggnad, som skall innehålla såväl detta laboratorium som ett motsvarande laboratorium för fysik, har påbörjats i maj 1961 och beräknas i sin helhet vara slutförda i maj 1963. För inredning och utrustning av dessa övningslaboratorier har för innevarande budgetår anvisats ett gemensamt anslag av 600 000 kr. samt budgetåret 1960/61 ett likaledes gemensamt anslag av 400 000 kr. Av det sålunda anvisade beloppet, sammanlagt 1 000 000 kr., räknar nämnden med hälften eller 500 000 kr. för vardera laboratoriet.

Den för kemin avsedda delen av nybyggnaden skall disponeras av institutionerna för oorganisk och fysikalisk kemi. För institutionen för organisk kemi, som erhåller vissa utrymmen i nybyggnadens översta våningsplan, skall utökade lokaler för övningslaboratoriet beredas inom nuvarande huvudbyggnad i samband med att institutionen för oorganisk kemi flyttar till nybyggnaden. Byggnads- och inredningsplaneringen för omändringsarbetena i huvudbyggnaden har ännu ej fullbordats. Nämnden finner därför icke möjligt att i sin anslagsframställning för nästa budgetår framlägga slutgiltigt utrustningsförslag med kostnadsram för ämnesområdet organisk kemi.

Beträffande ämnena oorganisk kemi och fysikalisk kemi har nämnden funnit, att den för dessa institutioner behövliga inredningen och utrustningen bör kunna hållas inom kostnadsramar av 1 030 000 respektive 745 000 kr. Nämnden räknar med att av de hittills beviljade 500 000 kr. hälften eller 250 000 kr. belöper sig på vardera institutionen för oorganisk kemi och fysikalisk kemi. Vid sådant förhållande skulle de behövliga medlen till respektive ämnesdel utgöra (1 030 000 — 250 000 =) 780 000 kr. och (745 000 — 250 000 =) 495 000 kr.

Sålunda återstående medelsbehov avseende nyssnämnda institutioner bör enligt nämnden tillgodoses så att för oorganisk kemi meddelas ett beställningsbemyndigande av 300 000 kr. och för fysikalisk kemi ett av 200 000 kr. Enligt nämndens förslag uppgår därigenom de för budgetåret 1962/63 behövliga medlen för oorganisk kemi till (780 000 — 300 000 =) 480 000 kr. och för fysikalisk kemi till (495 000 — 200 000 =) 295 000 kr. För organisk kemi föreslår nämnden i avvaktan på beräkningen av den slutliga kostnadsramen ett anslag för budgetåret 1962/63 av 100 000 kr. samt att ett beställningsbemyndigande av förslagsvis 400 000 kr. meddelas. Tillhoppa skulle detta för kemins del utgöra en medelsanvisning för budgetåret 1962/63 av (480 000 + 295 000 + 100 000 =) 875 000 kr.

samt ett sammanlagt beställningsbemyndigande av (300 000 + 200 000 + 400 000 =) 900 000 kr.

Övningslaboratorium för fysik.

För inredning och utrustning av detta övningslaboratorium räknar nämnden med att — såsom i det föregående anförts — t. o. m. innevarande budgetår anvisats anslag om tillhopa 500 000 kr. Nämnden beräknar den totala kostnadsramen för inredning och utrustning av övningslaboratoriet till 1 260 000 kr. Det belopp som ytterligare erfordras utgör sålunda (1 260 000 — 500 000 =) 760 000 kr.

Lunds universitet

För nästa budgetår föreligger anslagsframställningar såväl från universitetsmyndigheterna som från utrustningsnämnden för universitet och högskolor.

Det större konsistoriet har föreslagit en medelsanvisning för inredning och utrustning av vissa angivna institutioner av i runt tal 2 506 000 kr. Universitetskanslern föreslår för sin del och för de ändamål, som framgår av efterföljande sammanställning, en till 1 837 500 kr. begränsad medelsanvisning. Konsistoriets äskanden för ifrågakvarande ändamål är i avrundade belopp medtagna i sammanställningen.

	Konsistoriet	Kanslern
1. Juridiska fakulteten	21 500	21 500
2. Embryologiska institutionen	24 500	24 500
3. Kliniskt-fysiologiska institutionen (Lund)	250 000	150 000
4. Medicinska kliniken (Lund)	86 500	86 500
5. Forskningsavdelningen vid S:t Lars sjukhus	380 000	380 000
6. Röntgendiagnostiska avdelningen (Lund)	200 000	100 000
7. Ekonomisk-historiska institutionen	35 000	35 000
8. Filosofiska institutionen	12 000	12 000
9. Historiska institutionen	10 000	10 000
10. Konsthistoriska institutionen	38 000	38 000
11. Nationalekonomiska institutionen	8 000	8 000
12. Pedagogiska institutionen		
a) möbler m. m. för nya lokaler, Bredgatan 4	9 500	6 500
b) möbler m. m. för nya lokaler i nuvarande byggnaden för patologi och bakteriologi	205 000	100 000
13. Psykologiska institutionen		
a) möbler m. m.	19 000	19 000
b) apparater m. m.	125 000	112 000
14. Sociologiska institutionen	14 000	10 500
15. Fonetiska institutionen	91 000	61 000
16. Institutionen för systematisk botanik	58 000	58 000
17. Kvartärgeologiska institutionen	45 000	45 000
18. Biokemiska institutionen	19 000	19 000
19. Avdelningen för oorganisk och fysikalisk kemi	196 000	196 000
20. Zoofysiologiska institutionen	78 500	78 500
21. Ekonomiska fakulteten	106 000	106 000
22. Lokaler i förutvarande seminariebyggnaden	98 000	98 000
23. Inredning och utrustning av nytillkommande lokaler	50 000	50 000
24. Medicinsk-kemiska institutionen	12 500	12 500

Av tillgängliga handlingar inhämtas bl. a. följande.

Punkt 1. Juridiska fakulteten. Under år 1962 kan den byggnad på lasarettsområdet intill Juridicum, som för närvarande disponeras för rättsläkarstationen, beräknas bli ledig. Byggnaden är avsedd att användas av juridiska fakulteten. Plats kan där beredas för fem arbetsrum. Till inredning av dessa erfordras möbler m. m.

Punkt 2. Embryologiska institutionen. Övre våningen på embryologiska institutionen har tidigare använts såsom tjänstebostad för institutionsföreståndaren. Dessa lokaler har numera frigjorts och användes som laboratorielokaler. Därigenom har institutionens lokalbehov för forskning blivit täckt. De tillkomna lokalerna måste emellertid erhålla nödvändig utrustning för att kunna utnyttjas. Innevarande budgetår har för ifrågavarande ändamål anvisats 25 000 kr. Då detta belopp ej täcker behovet är det angeläget, att hela det nu äskade beloppet anvisas.

Punkt 5. Forskningsavdelningen vid S:t Lars sjukhus. Anslaget äskas i enlighet med proposition 1959: 79.

Punkt 8. Filosofiska institutionen disponerar fr. o. m. den 1 juli 1961 litteraturhistoriska institutionens tidigare lokaler i Lundagårdshuset. De äskade medlen avser ny utrustning för dessa lokaler.

Punkt 9. Historiska institutionen har av ett tidigare äskat utrustningsanslag om 48 000 kr. av 1958 års riksdag beviljats endast 25 000 kr. Det beviljade beloppet räcker emellertid ej till inredning av institutionens lokaler. Medel saknas för utrustning av filmläsrum och fotografiskt arbetsrum. Då institutionens 32 rum är belägna i tre våningar, erfordras en snabbtelefonanläggning samt ytterligare en rikstelefonapparat. Vid institutionen föreligger även behov av tre skrivmaskiner.

Punkt 10. Vid konsthistoriska institutionen har företagits ändringsarbeten för att utöka antalet arbetsplatser för de studerande samt antalet bokhyllor för biblioteket; ur universitetets reservfond har härtill förskottats 15 000 kr.

Punkt 11. Nationalekonomiska institutionen. Med hänsyn till föreslagen utökning av personalen kommer institutionslokalerna att bli alltmör otillräckliga under de närmaste åren. Ytterligare två rumsenheter för lärare samt ökat utrymme för kanslipersonal erfordras redan hösten 1961. För inredning och utrustning av nämnda lokaler föreslås ett anslag av 8 000 kr.

Punkt 12. Pedagogiska institutionen:

a) Institutionen kommer att få överta tre tidigare av psykologiska institutionen disponerade rum i Bredgatan 4; anslaget äskas för inredning av dessa lokaler. Av det äskade beloppet har institutionen erhållit 3 000 kr. vid fördelningen av anslaget för budgetåret 1961/62 till nyanskaffning av apparater m. m.

b) Den nuvarande lösningen av institutionens lokalproblem får betraktas som ett provisorium. En utväg att på ett någorlunda tillfredsställande sätt lösa lokalfrågan yppas, då den nuvarande byggnaden för patologi och bakteriologi efter hand blir ledig genom dessa ämnens överflyttning till nya lokaler. Konsistoriet har äskat ett anslag om 205 000 kr. för utrustning av tredje våningen i nämnda byggnad, som beräknas bli ledig under loppet av läsåret 1962/63, då den nya patologiska institutionen torde komma att tas i bruk. Kanslern föreslår, att det av konsistoriet äskade beloppet fördelas på två budgetår och att sålunda för budgetåret 1962/63 anvisas 100 000 kr. Vidare föreslår kanslern att det uppdrages åt utrustningsnämnden för universitet och högskolor att handlägga frågan om utrustning av de nya lokalerna.

Punkt 13. Psykologiska institutionen:

a) Fr. o. m. höstterminen 1961 kommer ytterligare lokaler i fastigheten Mårtenstorget 13 stå till institutionens disposition (5 mindre arbets- och forskarrum, 1 mörkrum och 1 seminarierum). För ifrågakvarande lokaler erfordras ett utrustningsanslag av 19 400 kr.

b) Efter fastställelse av organisationsplan och nya studieplaner i examensämnet psykologi, vari dess karaktär av laborativt ämne kommer ytterligare att betonas, erfordras för att undervisningen skall kunna genomföras i avsedd omfattning en genomgripande upprustning av apparaturen för undervisningen och forskningen.

Konsistoriet har för ändamålet äskat medel med sammanlagt 206 000 kr.

Innevarande budgetår har anvisats 75 000 kr. för inredning och utrustning. Vid fördelningen av apparatanslaget för budgetåret 1961/62 har institutionen tilldelats 13 000 kr. av det nu äskade beloppet. Återstoden av erforderligt anslag — i runt tal 112 000 kr. — synes böra anvisas för nästa budgetår.

Punkt 14. Sociologiska institutionen. En delvis genomförd, delvis planerad utökning av lokalerna har medfört behov av anskaffning av nya skriv- och arbetsbord, förvaringsskåp samt kontorsmaskiner. Institutionen kommer under budgetåret 1961/62 att ur anslaget till inredning och utrustning av nya lokaler erhålla 3 200 kr. Därutöver erfordras ytterligare 10 500 kr. för inredning och utrustning av institutionens nya lokaler.

Punkt 15. Fonetiska institutionen. Fr. o. m. hösten 1961 kommer fonetiska institutionen att överta de lokaler i fastigheten Kävlingevägen 20 som nu disponeras av tyska institutionen. Kostnaderna för inredning och utrustning av dessa lokaler har beräknats till 19 000 kr. för möbler m. m. och till 72 250 kr. för inköp av apparatur eller tillsammans 91 250 kr. Institutionen har för budgetåret 1961/62 erhållit 30 000 kr. av det nu begärda beloppet från universitetets apparatanslag.

Punkt 16. Institutionen för systematisk botanik. Vid denna institution har ökningen av forskare och biträdespersonal varit synnerligen stor under de senare åren. Denna ökning har varit möjlig genom utnyttjande till det yttersta av tillgängliga utrymmen, särskilt i den äldsta institutionsbyggnaden, som innehållit vissa samlingar och varit bostad för anställda. Utvidgningen har skett etappvis och beräknas vara avslutad med den nu aktuella inredningen och utrustningen.

Punkt 17. Kvartärgeologiska institutionen. För inredning av nya laboratorielokaler och vissa andra utrymmen för kvartärgeologiska institutionen föreslog konsistoriet i petita för budgetåret 1961/62 ett belopp av 75 000 kr. Förslaget tillstyrktes av kanslern. För ändamålet anvisades 30 000 kr. För att göra det nya laboratoriet funktionsdugligt kräves emellertid ytterligare medel för anskaffande av bl. a. skakmaskin, siktsats, flamfotometer, centrifug, muf-felugn, polarisationsmikroskop, casagrandeapparat, oedometer och frysbox för tillsammans 29 000 kr. Kostnader för utrustning av friställd barack med samlings-skåp uppgår till 16 000 kr. Kanslern tillstyrker en medelsanvisning av tillhoppa 45 000 kr. för ifrågakvarande ändamål.

Punkt 18. Biokemiska institutionen har fram till år 1961 icke haft något särskilt kurslaboratorium. Med hänsyn till den stora tillströmningen av laboranter, licentiander och 3-betygsstuderande, har utrymme för ett provisoriskt kurslaboratorium avdelats i kemiska institutionens källare. Kostnaderna för utrustning av detta laboratorium beräknas till 19 000 kr.

Punkt 19. Avdelningen för oorganisk och fysikalisk kemi. Universitetet får möjlighet att förhyra lokaler i gamla sockerraffinaderiet att användas som kemiskt laboratorium för tvåbetygskurserna i kemi för fil.kand. och fil. ämbetsexamen. Ägaren av lokalerna, Salanders fabriksaktiebolag, är villig att inreda lokalerna efter universitetets godkännande. De beräknas bli färdiga så att i början av september månad 1962 48 nybörjare där skall kunna beredas plats. Med den tillbyggnad av kemiska institutionen, som nu pågår, skulle totala antalet nybörjare därigenom bli 144 per läsår. För utrustning av lokalerna i gamla sockerraffinaderiet har ämnesrepresentanterna i kemi enligt till konsistoriets framställning bifogade utrustningslistor beräknat kostnaderna till 196 000 kr. Kanslern föreslår, att det uppdrages åt utrustningsnämnden att besluta angående användningen av anvisat anslag.

Punkt 20. Zoofysiologiska institutionen. Inom den för zoologi och zoofysiologi gemensamma institutionsbyggnaden har en särskild lokal avdelats till instrumentverkstad. Till denna verkstad saknas maskinutrustning, för vilken kostnaderna beräknats till 78 695 kr. Instrumentmakaren har för närvarande en endast tillfällig och provisorisk arbetsplats på annan institution. Kanslern föreslår att det uppdrages åt utrustningsnämnden att besluta angående användningen av det föreslagna anslaget.

Punkt 21. Ekonomiska fakulteten kommer under läsåret 1962/63 att erhålla provisoriska lokaler i folkskoleseminariets byggnad. För fakultetens räkning skall där inredas 6 seminarierum och en föreläsningssal för 100 studenter. I nuvarande lokaler finns inredning till 2 seminarierum. Kostnaderna för inredning och utrustning av resterande undervisningslokaler beräknas uppgå till 24 650 kr.

I nämnda byggnad skall även arbetsrum för lärare, forskare och biträden inrymmas. För ämnet *företags ekonomi* erfordras 30 nya arbetsrum. Kostnaderna för dessas inredning uppskattas till 46 730 kr. Ämnet *nationalekonomi* kommer att få disponera 15 arbetsrum. Inredning till 4 rum finns i nuvarande lokaler. För inredning av 11 arbetsrum beräknas 17 210 kr. För lärare och biträden i ämnet *handelsrätt med beskattningsrätt* erfordras 4 arbetsrum varjämte ett för timlärare inom olika ämnen gemensamt rum skall inredas. Kostnaderna härför uppgår till 8 410 kr. För inredning av *seminariebibliotek* och rum för *fakultetsadministrationen* beräknas 15 900 kr., för apparater för institutionsarbetet 13 100 kr. samt för transporter 5 000 kr.

Sammanlagda kostnaden för inredning och utrustning av lokaler för ekonomiska fakulteten uppgår sålunda till 131 000 kr. Härifrån avgår en å inredningsanslaget för budgetåret 1961/62 uppkommen besparing om 25 000 kr.

Punkt 22. Lokaler i förutvarande seminariebyggnaden. I folkskoleseminariets byggnad kommer även att inrymmas lokaler för samhällsvetenskapligt ämne tillhörande humanistiska fakulteten ävensom gemensamma undervisningslokaler. Under budgetåret 1962/63 beräknas 4 seminarierum, 36 arbetsrum samt bibliotek bli inredda. Viss inredning kommer att kunna överföras från befintliga lokaler. De sammanlagda kostnaderna för inredning av förutvarande seminariebyggnaden beräknas, inklusive transporter, uppgå till 97 500 kr.

Punkt 24. Medicinsk-kemiska institutionen. Enligt propositionen 1961:108 (s. 158 och 210) skall för inredning och utrustning av de anatomiska, histologiska och medicinsk-kemiska institutionerna beräknas respektive 10 000 kr., 12 500 kr. och 12 500 kr. I överensstämmelse med departementschefens uttalande (s. 209) förutsätter kanslern, att erforderliga medel för anatomiska institutionen utgår från den till Kungl. Maj:ts disposition ställda anslagsposten

under anslaget till extra utgifter vid universitet och högskolor. Till inredning för histologiska institutionen har genom beslut den 30 juni 1961 anvisats ett belopp av 12 500 kr. För medicinsk-kemiska institutionen uppför kanslern här anslag för budgetåret 1962/63.

Utrustningsnämnden för universitet och högskolor hemställer, att 506 000 kr. anvisas för nästa budgetår för inredning och utrustning av vissa institutioner m. m. vid universitetet, samt att nämnden vidare bemyndigas att beställa inredning och utrustning för institutionen för fysiologisk botanik intill ett värde av 500 000 kr., att gäldas tidigast under budgetåret 1963/64. Utrustningsnämndens ifrågasvarande förslag framgår av efterföljande sammanställning.

Institution m. m.	Anslags- belopp, kr.	Beställnings- bemyndigande, kr.
institutionen för fysiologisk botanik	480 000	500 000
genetiska institutionen	26 000	
	Summa kr. 506 000	500 000

Av handlingarna inhämtas bl. a. följande.

Institutionen för fysiologisk botanik. Byggnadsarbetena för ifrågasvarande institution igångsattes i juli 1961 och beräknas vara slutförda i augusti 1963. Nämnden har beräknat, att inrednings- och utrustningskostnaderna för institutionen bör kunna begränsas inom en kostnadsram av 1 280 000 kr. För budgetåret 1960/61 har anvisats 100 000 kr. och för budgetåret 1961/62 200 000 kr., eller sammanlagt 300 000 kr. Ytterligare skulle således erfordras (1 280 000 — 300 000 =) 980 000 kr. Med hänsyn till den sannolika tiden för inflyttning beräknar nämnden att anslagsbehovet för budgetåret 1962/63 kan begränsas till 480 000 kr. under förutsättning att tillika meddelas ett beställningsbemyndigande, motsvarande återstående (1 280 000 — 300 000 — 480 000 =) 500 000 kr.

Institutionen för genetik. Byggnadsarbetena beräknas vara avslutade i december 1961. För inredning och utrustning av tillbyggnaden för denna institution har för budgetåret 1960/61 anvisats 300 000 kr. Under arbetets gång har det enligt nämnden visat sig möjligt att inreda byggnadens vindsvåning, så att den kan utnyttjas för institutionens bibliotek. Kostnaderna för inredning med hyllor m. m. beräknas till i runt tal 26 000 kr. För tillbyggnaden beviljat utrustningsanslag rymmer enligt nämnden ej ifrågasvarande belopp. Nämnden förordar därför att för ändamålet beviljas ett tilläggsanslag av 26 000 kr.

Göteborgs universitet

För nästa budgetår föreligger anslagsframställningar såväl från universitetsmyndigheterna som från utrustningsnämnden för universitet och högskolor.

Det större konsistoriet har äskat ett anslag för inredning och utrustning av vissa angivna institutioner av i runt tal 1 336 000 kr. Universitetskanslern föreslår för sin del och för de ändamål, som framgår av efterföljande sammanställning, en till 646 900 kr. begränsad medelsanvisning.

	Konsistoriet	Kanslern
1. Patologiska institutionerna	364 000	150 000
2. Kvinnokliniken I	170 000	50 000
3. Psykiatriska kliniken	8 600	8 600
4. Ortopediska kliniken	80 500	80 500
5. Institutionen för hygien	460 000	200 000
6. Psykologiska institutionen	95 000	60 000
7. Psykologiska och pedagogiska institutionerna	17 000	35 000
8. Statistiska institutionen	32 000	13 000
9. Oceanografiska institutionen	23 200	23 200
10. Marinbotaniska institutionen	2 800	2 800
11. Filosofiska fakulteternas undervisningsnämnder ..	9 000	9 000
12. Universitetsbiblioteket	4 800	4 800
13. Kansliet och rättekammaren	10 000	10 000

Av tillgängliga handlingar inhämtas bl. a. följande.

Punkt 1. Patologiska institutionerna. Efter överflyttningen av den bakteriologiska institutionen till den för mikrobiologiska institutioner i Göteborg uppförda nybyggnaden har de patologiska institutionerna övertagit de provisoriska lokaler, som bakteriologin tidigare disponerat i institutionsbyggnaden för patologi. De nytillkommande lokalerna skall begagnas av den tumörbiologiska avdelningen, isotopavdelningen och neuropatologiska avdelningen samt för ett histokemiskt forskningslaboratorium. Konsistoriet begärde i fjol 488 000 kr. för utrustning av lokalerna. Kanslern godtog detta belopp men föreslog en uppdelning av medelsanvisningen på två budgetår, varvid 250 000 kr. borde anvisas för budgetåret 1961/62. För sistnämnda budgetår anvisades 150 000 kr. Konsistoriet föreslår, att för nästa budgetår anvisas återstående belopp (488 000 — 150 000 =) 338 000 kr. jämte 26 000 kr. beroende på kostnadsökning och utrustningskomplettering. Sammanlagt begär alltså konsistoriet 364 000 kr. Kanslern föreslår, att för nästa budgetår anvisas samma belopp som för innevarande budgetår, dvs. 150 000 kr.

Punkt 2. Kvinnokliniken I. För utrustning av nya lokaler efter ombyggnad av kvinnokliniken I har för budgetåret 1959/60 anvisats ett belopp av 90 000 kr. Ombyggnaden av kliniken enligt det ursprungliga förslaget har emellertid icke kommit till utförande. I stället har ett nytt byggnadsförslag utarbetats, enligt vilket en särskild tillbyggnad skall uppföras. Enligt beslut den 30 juni 1961 har Kungl. Maj:t godkänt en mellan 1958 års statliga förhandlingskommission i Göteborg och för Göteborgs stad särskilt utsedda förhandlingsdelegerade träffad överenskommelse rörande det nya förslaget om utvidgning av kvinnokliniken I. Överenskommelsen har tidigare godkänts av Göteborgs stadsfullmäktige. I punkt 4 av överenskommelsen stadgas bl. a., att staten skall ombesörja och bekosta första utrustning av de för enbart undervisning och forskning avsedda lokalerna, inklusive de för amanuenser avsedda rummen.

Det nu godkända byggnadsprojektet innebär bl. a. att kliniken kommer att förfoga över betydligt större forskningsutrymmen än enligt det tidigare förslaget. Detta medför ökade medelsbehov till laboratoricutrustning m. m. Utrustningen för läkarexpeditioner och lokaler för undervisning behöver däremot ej kompletteras. Medelsbehovet för inredning och utrustning av de nya laboratorierna m. m. utöver tidigare anvisat belopp har konsistoriet beräknat till 165 500 kr. På grund av kostnadsstegring har på detta belopp beräknats ett tillägg med 5 % eller 4 500 kr.

Kanslern erinrar om att professuren i obstetrik och gynekologi för närvarande är vakant. Intill dess att professuren blivit besatt med ordinarie innehavare, synes en viss återhållsamhet i anskaffning av forskningsutrustning för kliniken vara påkallad. Kanslern föreslår därför, att medelsanvisningen för nästa budgetår begränsas till 50 000 kr.

Punkt 4. Ortopediska kliniken. Av det begärda beloppet, 80 500 kr., avser 30 000 kr. apparatur för utmattningsförsök, 3 000 kr. verktygsutrustning för laboratoriet, 30 000 kr. en portabel röntgenapparat, 7 500 kr. arbetsbord, belysningsanordningar m. m. och 10 000 kr en »rullande matta.» Utrustningen är att hänföra till speciell, för särskilda forskningsprojekt avsedd apparatur, för vilken kostnaden helt bör bestridas av statsverket (jämför kommentarerna till 1960 års avtal mellan staten och Göteborgs stad angående fortsatt upplåtelse av Göteborgs stads sjukhus för medicinsk undervisning och forskning; prop. 1960: 69 s. 11). Kanslern erinrar i detta sammanhang om att han under universitetets avlöningsanslag föreslagit inrättande av en tjänst som laboratorieingenjör för ämnet ortopedi.

Punkt 5. Institutionen för hygien. Under en övergångstid har institutionen för hygien tilldelats de lokaler, som är avsedda för klinisk bakteriologisk odontologi. För grundutrustning av lokalerna har under budgetåren 1959/60 och 1960/61 anvisats tillhoppa 90 000 kr. Konsistoriet föreslog för innevarande budgetår en medelsanvisning av ytterligare 650 000 kr. för forsknings- och undervisningsapparatur. Kanslern föreslog för sin del, att detta belopp skulle fördelas på två budgetår, och tillstyrkte för innevarande budgetår en medelsanvisning av 350 000 kr. För innevarande budgetår anvisades 190 000 kr. Kanslern föreslår nu, att ytterligare 200 000 kr. anvisas för komplettering av forsknings- och undervisningsapparaturen.

Punkt 7. Psykologiska och pedagogiska institutionerna. En preliminär överenskommelse har träffats om förhyrning för universitetets räkning av en villafastighet vid Almedalsvägen 11 för att bl. a. tillgodose de psykologiska och pedagogiska institutionernas behov av ökade lokaler. Fastigheten innehåller en nettoyta av ca 850 m². Kostnaderna för inredning och utrustning av dessa nya lokaler har beräknats till omkring 20 000 kr. för psykologiska och till omkring 15 000 kr. för pedagogiska institutionen.

Under förutsättning att för ändamålet 18 000 kr. anvisas ur extra utgiftsmedel redan under innevarande budgetår, har konsistoriet föreslagit att 17 000 kr. anvisas ur förevarande anslag för nästa budgetår. Då någon medelsanvisning ur extra utgifter icke synes komma till stånd, uppföres hela det erforderliga beloppet, 35 000 kr., under förevarande anslag för nästa budgetår.

Punkt 8. Statistiska institutionen disponerar lokaler i fastigheterna Södra vägen 54 och Arkivgatan 1. Institutionslokalerna vid Södra vägen har successivt utökats genom förhyrning och omfattar nu en nettogolvyta av ca 400 m². Lokalerna vid Arkivgatan, vilka omfattar fem rum med en sammanlagd golvyta av ca 120 m², utnyttjas för den nystartade demografiska verksamheten vid institutionen. För kompletterande inredning av institutionslokalerna vid Södra vägen bör vissa möbler m. m. anskaffas. Institutionschefen har beräknat medelsbehovet för detta ändamål till ca 5 700 kr. På grund av studentantalets ökning erfordras därjämte nyanskaffning av viss apparatur. Kostnaderna härför beräknas till ca 8 500 kr. Sedan 1 000 kr. beviljats av extra utgiftsmedel för viss nyanskaffning, kvarstår för inredning och utrustning av institutionslokalerna vid Södra vägen ett medelsbehov av ca 13 000 kr.

Punkt 13. Kansliet och räntekammaren. Utvidgningen av uni-

versitetets verksamhet bl. a. genom tillkomsten av en matematisk-naturvetenskaplig fakultet medför, såsom framhållits i anslagsäskandena rörande avlöningsanslaget, ett oundgängligt behov av personalförstärkning inom både akademiska kansliet och räktekammaren. För utrustning av nya tjänsterum med möbler och andra inventarier samt för komplettering av beståndet av kontorsmaskiner m. m. beräknas ett medelsbehov av 10 000 kr.

Utrustningsnämnden för universitet och högskolor hemställer, att 1 595 000 kr. anvisas för nästa budgetår för inredning och utrustning av vissa institutioner m. m. vid universitetet. Utrustningsnämndens ifrågakvarande förslag framgår av efterföljande sammanställning.

Institution m. m.	Anslagsbelopp, kr.
nybyggnaden för filosofiska fakulteten	200 000
botaniska institutionen	275 000
zoologiska institutionen	575 000
zoofysiologiska institutionen	545 000
	Summa kr. 1 595 000

Av handlingarna inhämtas bl. a. följande.

Nybyggnaden för filosofiska fakulteten. Byggnadsarbetena, som ursprungligen avsågs att sättas i gång i februari 1961, har på grund av vissa förhandlingar om markkupplåtelsen blivit tidsmässigt förskjutna och kan såvitt nu kan bedömas påbörjas tidigast under år 1962 i syfte att vara genomförda under år 1963. Den totala kostnaden för inredning och utrustning av byggnaden har av utrustningsnämnden beräknats till 430 000 kr. För innevarande budgetår har 230 000 kr. anvisats. Nämnden anser, att vad som kräves för utrustningsprogrammets fullföljande dvs. (430 000 — 230 000 =) 200 000 kr. i sin helhet bör anvisas för budgetåret 1962/63.

Botaniska institutionen. Botaniska institutionens lokalfråga har provisoriskt lösts på så sätt att lokaler anvisats i det av Göteborgs stad ägda f. d. Carnegie sockerbruk. Kostnaden för inredning och utrustning av dessa lokaler kan enligt nämndens mening begränsas inom ramen för ett belopp av 475 000 kr. Forsknings- och undervisningsorganisationen för botanik och zoologi har för inrednings- och utrustningsändamål budgetåret 1961/62 anvisats 400 000 kr. Detta belopp disponeras så att botanik erhåller 200 000 kr. Ytterligare anslagsbehov för botaniska institutionen blir således (475 000 — 200 000 =) 275 000 kr. Nämnden anser att detta belopp i sin helhet bör anvisas för budgetåret 1962/63.

Zoologiska och zoofysiologiska institutionerna. Dessa institutioner har erhållit lokaler i fastigheten Fjärde Långgatan 7 B. Nämnden har beräknat att inredningen och utrustningen av lokaler för allmän zoologi kräver en medelsanvisning av totalt 635 000 kr. Av de förut nämnda för budgetåret 1961/62 anvisade 400 000 kr. har 108 000 kr. tilldelats ämnet zoologi. För zoofysiologins del kommer inredningen och utrustningen enligt nämndens beräkningar att draga en kostnad av 577 000 kr. Innevarande budgetåret har ämnet av anvisade medel erhållit 80 000 kr. Nämnden beräknar slutligen 108 000 kr. avseende viss för zoologi och zoofysiologi gemensam utrustning. Under innevarande år har för detta ändamål disponerats 12 000 kr.

Det ytterligare medelsbehovet för ifrågavarande ämnen utgör sålunda, om den gemensamma utrustningen fördelas lika mellan institutionerna, för zoologi $\left(635\ 000 - 108\ 000 + \frac{108\ 000 - 12\ 000}{2}\right) = 575\ 000$ kr. och för zoofysiologi $\left(577\ 000 - 80\ 000 + \frac{108\ 000 - 12\ 000}{2}\right) = 545\ 000$ kr. Nämnden finner att dessa belopp i sin helhet bör anvisas för budgetåret 1962/63.

Stockholms universitet

För nästa budgetår föreligger anslagsframställningar såväl från universitetsmyndigheterna som från utrustningsnämnden för universitet och högskolor.

Det större konsistoriet har hemställt, att i runt tal 670 000 kr. anvisas under förevarande anslag till inredning och utrustning av vissa angivna institutioner. Universitetskanslern föreslår för sin del och för de ändamål som framgår av efterföljande sammanställning en till 291 000 kr. begränsad medelsanvisning.

	Konsistoriet	Kanslern
1. Sociologiska institutionen	45 500	25 000
2. Fonetiska institutionen	25 000	25 000
3. Psykotekniska institutet	25 000	25 000
4. Matematisk-naturvetenskapliga biblioteket	16 000	16 000
5. Fysiska institutionen	279 000	150 000
6. Diverse lokaler	50 000	50 000

Härutöver har konsistoriet äskat ett belopp av 58 000 kr. för inredning och utrustning av de nya lokaler, som av universitetet ställts till förfogande för Stockholm University Institute for English Speaking Students. Kanslern har funnit att medel för detta ändamål icke bör upptagas under förevarande anslag, då institutet har ett på riksstaten uppfört särskilt anslag.

Av tillgängliga handlingar inhämtas bl. a. följande.

Punkt 1. Sociologiska institutionen har erhållit nya av byggnadsstyrelsen förhyrda lokaler belägna Regeringsgatan 50 och omfattande ca 500 kvadratmeter fördelade på 19 rumsenheter. För inredning och utrustning av dessa lokaler har ett belopp av 45 500 kr. bedömts erforderligt. För innevarande budgetår har 20 500 kr. kunnat ställas till förfogande för ändamålet. Återstoden eller 25 000 kr. äskas för budgetåret 1962/63.

Punkt 2. Fonetiska institutionen har erhållit lokaler omfattande ca 210 kvadratmeter fördelade på 12 rumsenheter. En ändamålsenlig inredning och utrustning beräknas draga en kostnad av 25 000 kr.

Punkt 3. Psykotekniska institutet har tilldelats lokaler intill den fonetiska institutionen omfattande ca 600 kvadratmeter fördelade på ett 30-tal rumsenheter. För möbler, armatur m. m. beräknas ett belopp av 25 000 kr.

Punkt 4. Matematisk-naturvetenskapliga biblioteket. Möjligheter finns att i huvudbyggnaden i kvarteret Vega ordna provisoriska lokaler för detta bibliotek. Rektorsämbetet har tidigare beräknat kostnaderna för inredning och utrustning av lokalerna för ifrågavarande ändamål till 40 900 kr. Det har numera visat sig lämpligare att endast utnyttja en del av utrymmena

såsom bokmagasin för biblioteket. Kostnaderna har därför kunnat reduceras till 16 000 kr.

Punkt 5. Fysiska institutionen. För budgetåret 1960/61 föreslogs i propositionen 1960:46 en slutanvisning å 120 000 kr. för inredning och utrustning av den nya fysiska institutionsbyggnaden. Härmed torde närmast ha avsetts sådan utrustning som begärts av professorn Lagerqvist efter utnämningen till innehavare av den ena professuren i fysik. Utrustningsnämnden för universitet och högskolor har i sina framställningar för budgetåren 1959/61 framhållit, att anslag för högre undervisning och forskning i samband med den nyinrättade professuren i fysik borde ställas till förfogande, men att med hänsyn till att ordinarie innehavare icke utnämnts framställningen härom tills vidare borde anstå. Sedan även den fr. o. m. budgetåret 1958/59 inrättade andra professuren i fysik tillsatts med ordinarie innehavare har denne, professor Ekspong, gjort framställning om kompletterande forskningsutrustning avseende den forskningsinriktning han företräder, nämligen experimentell kärnfysik. Det beräknade anslagsbehovet för nödvändiga investeringar i viss apparatur utgör 219 000 kr., varav för budgetåret 1961/62 anvisats ett belopp av 80 000 kr. Resterande belopp, 139 000 kr., äskas nu för budgetåret 1962/63.

Konsistoriet äskar vidare ett belopp av 25 000 kr. för inköp av utrustning till institutionens glasblåsarverkstad. Slutligen föreslår konsistoriet, att ett belopp av 115 000 kr. anvisas för viss forskningsutrustning för den nyinrättade laboraturen i elektroteknik.

Sammanlagt äskar alltså konsistoriet för den fysiska institutionen ett belopp av 279 000 kr. Enligt kanslerns mening bör icke hela beloppet anvisas för nästa budgetår. I stället bör för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1962/63 uppföras ett belopp av 150 000 kr.

Punkt 6. Diverse lokaler. Den för detta ändamål äskade medelsanvisningen hänför sig till sådan inredning och utrustning, som erfordras för iordningställande av vissa för universitetets räkning förhyrda nytillkommande institutionslokaler.

Utrustningsnämnden för universitet och högskolor hemställer, att 2 610 000 kr. anvisas för nästa budgetår för inredning och utrustning av vissa institutioner m. m. vid universitetet, samt att nämnden vidare bemyndigas att beställa inredning och utrustning dels för institutionerna för botanik intill ett värde av 1 000 000 kr. dels ock för övningslaboratorier för kemi intill ett värde av 1 100 000 kr., att gäldas tidigast under budgetåret 1963/64. Utrustningsnämndens ifrågavarande förslag framgår av efterföljande sammanställning

Institution m. m.	Anslags- belopp, kr.	Beställnings- bemyndigande, kr.
övningslaboratorium för kemi	1 790 000	1 100 000
telefonväxel för Frescatiområdet	100 000	—
lokaler för matservering	200 000	—
utrymme för naturhistoriska riksmuseets vertebrat- avdelning	20 000	—
botaniska institutionerna	500 000	1 000 000
Summa kr.	2 610 000	2 100 000

Av handlingarna inhämtas bl. a. följande.

Övningslaboratorium för kemi. Byggnadsarbeten för laboratoriet har igångsatts i maj 1961 och beräknas enligt nu föreliggande uppgifter vara avslutade i juni 1963. Nämndens förslag till inredning och utrustning har utarbetats efter ingående samråd med experter och med beaktande av att de två övningslaboratorier som för närvarande är föremål för nämndens arbete, det i Uppsala och det förevarande, skall erhålla en så vitt möjligt likartad standard. Nämnden finner, att den behövliga anskaffningen av inredning och utrustning för detta övningslaboratorium bör kunna ske inom en sammanlagd kostnadsram av 3 290 000 kr., varav 1 460 000 kr. belöper sig på oorganisk kemi, 970 000 kr. på organisk kemi och 860 000 kr. på fysikalisk kemi. Hittills har för dessa inrednings- och utrustningsändamål anvisats 400 000 kr. Nämnden föreslår att återstoden eller (3 290 000 — 400 000 =) 2 890 000 kr. fördelas så att för budgetåret 1962/63 anvisas ett anslag av 1 790 000 kr. samt att nämnden meddelas ett beställningsbemyndigande av 1 100 000 kr.

Telefonväxel för Frescatiområdet. Det synes vara att räkna med att i samband med universitetets fortsatta utbyggnad på Frescatiområdet en för hela eller större delen av anläggningen gemensam rikstelefonväxel kommer att anordnas i anslutning till exempelvis den centrala administrationen. I avvaktan på utvecklingen måste enligt nämnden en begränsad telefonväxel nu anordnas för i första hand de kemiska och botaniska institutionerna. Härför har erforderligt lokalutrymme beräknats inom nybyggnaden för kemi. I samråd med televerket har den erforderliga storleken för denna första telefonväxel beräknats. För anläggningskostnaderna och vissa kostnader för inredning beräknar nämnden ett anslagsbehov av 100 000 kr., vilket belopp bör anvisas för budgetåret 1962/63.

Lokaler för matservering. Enligt den godkända byggnadsplanen skall i bottenvåningen av den nya kemibyggnaden inredas lokaler för matservering med plats för ca 200 gäster. Avsikten är, att restaurangrörelsen skall drivas i studentkårens regi. Härom har avtal redan träffats den 1 oktober 1961 mellan universitetet och studentkåren. Enligt detta — som bygger på att restauranglokalerna skall anordnas och utrustas av staten — skall restaurangen vara tillgänglig för personal och studerande vid universitetet samt i mån av utrymme för personal vid andra statliga verk och inrättningar på Frescatiområdet och vetenskapsakademien.

Nämnden har funnit, att anskaffningskostnaderna för sådan inredning och utrustning av denna lokal, som bör ankomma på nämnden, bör kunna hållas inom en ram av 200 000 kr.

Utrymme för naturhistoriska riksmuseets vertebratavdelning. Enligt den fastställda planen för nybyggnaden för kemi kommer ett utrymme i souterrängvåningen att upplåtas till naturhistoriska riksmuseet för att av dess vertebratavdelning utnyttjas som rum för benkokning m. m. Avdelningens nuvarande kokrum har enligt vad byggnadsstyrelsen upplyst en sådan teknisk standard, att det utgör en klar sanitär olägenhet för omgivningen. Inte minst med tanke på den blivande matserveringen i den aktuella nybyggnaden för kemi har det framstått angeläget att söka en tillfredsställande lösning av kokrumsfrågan. Byggnadsstyrelsen har därvid funnit det tekniskt och ekonomiskt mest fördelaktigt att placera kokrummet i nybyggnaden. Utrustningsnämnden finner, att medelsbehovet för ifrågakvarande ändamål kan uppskattas till 20 000 kr., vilket belopp bör anvisas för budgetåret 1962/63.

B o t a n i s k a i n s t i t u t i o n e r n a. Byggnadsarbetena för dessa institutioner har påbörjats i augusti 1961 och beräknas enligt nu föreliggande uppgifter vara slutförda under hösten 1963. Inflyttning torde sålunda icke kunna ske förrän tidigast under vårterminen 1964. Kostnaderna för inredning och utrustning har ännu icke kunnat slutligt beräknas men nämnden uppskattar dessa preliminärt till totalt 3 400 000 kr. På grundval av detta föreslår nämnden att för budgetåret 1962/63 anvisas ett anslag av 500 000 kr. samt att nämnden meddelas ett beställningsbemyndigande av 1 000 000 kr.

Karolinska mediko-kirurgiska institutet

För nästa budgetår föreligger anslagsframställningar såväl från universitetsmyndigheterna som från karolinska sjukhusets utrustningskommitté.

Lärarkollegiet äskar anslag för inredning och utrustning för bl. a. kemiska institutionerna med 23 500 kr. och fysiologiska institutionerna med 40 000 kr. Till stöd härför åberopar lärarkollegiet merkostnaden för det ökade studentantal, som föreslås i propositionen 1961:108.

Universitetskanslern tillstyrker ett belopp av i runt tal 60 000 kr. för dessa ändamål.

Karolinska sjukhusets utrustningskommitté, som den 10 maj 1957 fått i uppdrag att handha inredning och utrustning av institutionen för teoretisk alkoholforskning, har hemställt om slutanvisning för detta ändamål. Den totala utrustningskostnaden för denna institution har av departementschefen i 1961 års åttonde huvudtitel, s. 596 beräknats till 960 000 kr. Hittills har för ändamålet anvisats 700 000 kr. Återstoden utgör alltså 260 000 kr.

Medicinska högskolan i Umeå

Avtalet mellan Kungl. Maj:t och kronan, å ena, samt Västerbottens läns landsting, å andra sidan, angående inrättande av en medicinsk läroanstalt i Umeå innehåller beträffande kostnaderna för inredning och utrustning i huvudsak följande.

I fråga om möbler, armatur och liknande utrustning, som skall disponeras uteslutande för undervisning och forskning, skall beträffande vissa i avtalet uppräknade lokaler staten lämna landstinget, som ombesörjer och bekostar anskaffningen, ett bidrag motsvarande 50 % av de verkliga kostnaderna. För den patologiska institutionen samt för institutionerna för bakteriologi, klinisk bakteriologi, virologi, hygien, farmakologi och klinisk farmakologi samt djurlaboratorier har staten att anskaffa och ensam bekosta nyss nämnd rumsutrustning. Instrument, apparater och liknande utrustning, vilkas användning i all huvudsak avser undervisning och forskning, skall anskaffas och bekostas av staten ensam.

Statens kostnader för inredning och utrustning av den medicinska högskolans lokaler har i propositionen 1957:188 (s. 73) beräknats till 10 000 000 kr. Hittills har till ifrågasvarande ändamål beviljats anslag om sammanlagt 5 600 000 kr. Jämlikt beslut av 1960 års riksdag har Kungl. Maj:t bemyndigat utrustningsnämnden för universitet och högskolor att därjämte beställa ytterligare inredning och utrustning för högskolan till ett värde av högst 1 000 000 kr., att gäldas tidigast under budgetåret 1962/63.

För nästa budgetår föreligger anslagsframställningar dels från utrustningsnämnden för universitet och högskolor, avseende i huvudsak inredning och utrustning för undervisningens behov, dels från organisationskommittén för högskolan — med tillstyrkan av universitetskanslern — avseende forskningsutrustning för vissa kliniker och institutioner.

Utrustningsnämnden för universitet och högskolor hemställer, att för budgetåret 1962/63 anslag beviljas med 100 000 kr. för inredning och utrustning av nya lokaler, samt att därjämte nämnden måtte bemyndigas beställa inredning och utrustning intill ett belopp av 1 000 000 kr., att gäldas tidigast under budgetåret 1963/64.

De för budgetåret 1962/63 för inredning och utrustning aktuella institutionerna är den patologiska och den medicinsk-kemiska. Till dessa institutioner har t. o. m. innevarande budgetår anvisats 700 000 respektive 200 000 kr. Nämnden har funnit att den totala kostnaden för inredning och utrustning av den patologiska institutionen kan hållas inom en ram av 2 065 000 kr. För den medicinsk-kemiska institutionen beräknar nämnden — som ännu ej kunnat ange en slutlig kostnadsram för denna institution — ett belopp av 600 000 kr. för budgetåret 1962/63.

Av tillgängliga handlingar inhämtas i övrigt bl. a. följande.

De t. o. m. budgetåret 1961/62 beviljade anslagen av tillhoppa 5 600 000 kr. är fördelade på ett 30-tal särskilda anslagsposter. I vederbörliga regleringsbrev har föreskrivits, att var och en av anslagsposterna skall ha karaktär av särskilt reservationsanslag, med rätt för nämnden att å en post göra minskning och å en annan ökning, endast posternas slutsumma icke överskrides. Per den 30 september 1961 har av ovannämnda anslag utbetalats i runt tal 1 000 000 kr. och nämnden beräknar, att fram till den 1 juli 1962 ytterligare utbetalningar skall ha skett med i runt tal 1 800 000 kr. För budgetåret 1962/63 slutligen kan medelsåtgången — inklusive medelsbehovet för patologiska och medicinsk-kemiska institutionerna — uppskattas till omkring 2 900 000 kr. Den beräknade medelsåtgången fram till utgången av budgetåret 1962/63 överstiger sålunda summan av hittills beviljade anslag med 100 000 kr. Under förutsättning att i regleringsbrevet för sistnämnda budgetår kommer att meddelas enahanda dispositionsföreskrift som i de tidigare breven torde de förut redovisade medelsbehoven för budgetåret 1962/63 till de patologiska och medicinsk-kemiska institutionerna om tillhoppa (700 000 + 600 000 =) 1 300 000 kr. kunna tillgodoses inom ramen för en ytterligare anslagsbeviljning av 100 000 kr. Ett beställningsbemyndigande om förslagsvis 1 000 000 kr. bör emellertid meddelas.

Lärarkollegiet vid högskolan har hemställt om anvisande för budgetåret 1962/63 av ca 857 000 kr. till grundutrustning för vissa klinikers och institutioners forskningsverksamhet enligt följande uppställning:

1. Infektionskliniken	8 500
2. Institutionen för klinisk fysiologi	130 120
3. Institutionen för klinisk kemi	105 283
4. Kvinnokliniken	16 063
5. Medicinska kliniken	30 394
6. Neurologiska kliniken	102 000
7. Pediatriska kliniken	115 676
8. Psykiatriska kliniken	54 340
9. Radioterapeutiska kliniken	97 400
10. Radiofysiska institutionen	150 000
11. Röntgendiagnostiska kliniken	134 800
12. Öronkliniken	93 706
13. Klinisk neurofysiologi	118 770

Summa kr. 1 157 052

Från sistnämnda summa avgår 300 000 kr., som anvisats för innevarande budgetår.

Organisationskommittén för högskolan har — med instämmande av kanslern — tillstyrkt, att för budgetåret 1962/63 anvisas ytterligare 400 000 kr. för tillgodoseende av de av lärarkollegiet angivna ändamålen.

Tandläkarhögskolan i Malmö

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 2 juni 1961 uppdrog chefen för ecklesiastikdepartementet åt experter att inom ecklesiastikdepartementet biträda med beredning av vissa frågor rörande ökad tandläkarutbildning och därmed sammanhängande spörsmål. Chefen för ecklesiastikdepartementet beslöt vidare att uppdraget skulle fullgöras inom fyra arbetsgrupper och uppdrog åt en arbetsgrupp bestående av professorn G. E. N. Westin att handha frågor rörande prekliniska utbildningsplatser för ytterligare 20 odontologie studerande.

I särskild skrivelse har professorn Westin förordat, att de ifrågasatta utbildningsplatserna för de studerande, vilka avses få sin fortsatta utbildning förlagd till den planerade odontologiska läroanstalten i Umeå tills vidare, intill dess de kan erbjudas även preklinisk utbildning därstädes, förlägges till tandläkarhögskolan i Malmö. I häröver avgivet yttrande har *utrustningsnämnden för universitet och högskolor* tillstyrkt, att medel anvisas till inköp av utrustning för ändamålet med följande belopp.

Kursen i

speciell tandhistologi	10 000
speciell tandanatomi	1 500
propedeutisk bettlära	7 000
anatomi	5 000
histologi	34 200
fysiologi	5 000
medicinsk kemi	5 000
allmän bakteriologi	5 000
	Summa kr. 72 700

I fråga om vissa för ämnet histologi till inköp föreslagna kurs- och lärarmikroskop framhåller utrustningsnämnden, att, när ifrågavarande 20 odontologie studerande fr. o. m. vårterminen 1965 kommer att beredas preklinisk utbildning i Umeå, dessa mikroskop bör överföras till Umeå, såvida inte en ökning av antalet medicine studerande i Lund kommer till stånd vid denna tidpunkt.

Kanslern biträder utrustningsnämndens förslag.

Tandläkarhögskolan i Umeå

Med stöd av förut nämnda bemyndigande den 2 juni 1961 och i enlighet med omförmälda beslut i fråga om uppdragets fullgörande uppdrog chefen för ecklesiastikdepartementet åt en arbetsgrupp bestående av professorerna G. E. N. Westin och E. G. S. L. Lysell att handha frågor rörande personalorganisation, lokaler m. m. för den blivande odontologiska läroanstalten i Umeå.

Arbetsgruppen har i samråd med *utrustningsnämnden för universitet och högskolor* hemställt, att för budgetåret 1962/63 till inredning och utrustning av nya lokaler för den odontologiska läroanstalten i Umeå anvisas ett reservationsanslag av 500 000 kr. samt att beställningsbemyndigande lämnas, avseende ett belopp av 2 000 000 kr. Vid sina överväganden angående anslagsbehovet har arbetsgruppen bl. a. utgått ifrån att lokaler fr. o. m. höstterminen 1963 skall vara tillgängliga för 30 odontologie kandidater — mot nu 20 — för tredje och fjärde terminernas kurser samt för 20 kandidater för nionde och tionde terminernas kurser, vilka kurser för närvarande icke gives i Umeå.

Farmaceutiska institutet

För nästa budgetår har *lärarkollegiet vid farmaceutiska institutet* föreslagit följande i fråga om anslag för inredning och utrustning av nya lokaler.

Ändamål	Anslagsbelopp kr.
1. Utrustning av professorsn i kemi lokaler	38 000
2. Ny inredning i glasförrådet	9 750
3. Ny inredning i svavelväterum	5 500
4. Ny inredning av två lärarlaboratorier	10 000
5. Apparatur för automatisk analys	35 300
6. Apparatur för utrustning av isotoplaboratorium	80 500
7. Anskaffning av apparatur för farmakodynamik och toxikologi ..	56 700
	<hr/>
	Summa kr. 235 750

Med hänsyn till beloppets storlek föreslår *styrelsen för farmaceutiska institutet*, att medelsanvisningen fördelas på två budgetår. För budgetåret 1962/63 föreslås ett anslag av 118 000 kr.

Av tillgängliga handlingar inhämtas bl. a. följande beträffande de i sammanställningen redovisade punkterna.

1. De laboratorier, som står till förfogande för professorn i kemi och kemisk farmaci har renoverats under sommaren 1961. Professorn har för avsikt att i dessa laboratorier bedriva organisk-kemisk forskning av huvudsakligen syntetisk inriktning. Kostnaderna för utrustning har av denne beräknats till ca 38 000 kr.

2. Kemiska avdelningens glasförråd, vilket är mycket opraktiskt inrett, har till följd av den utvidgade undervisningsverksamheten visat sig helt otillräckligt. Kollegiet föreslår därför, att förrådet förses med ändamålsenlig inredning, vilken enligt infordrat anbud skulle betinga en kostnad av 9 750 kr.

3. Den utvidgade undervisningsverksamheten kräver enligt ämnesrepresentanten att det nuvarande svavelväterummet utnyttjas jämväl som apparaturum, varför inredning i form av bänkar, hurtsar och skåp visat sig behövlig. Den för övningarna erforderliga utrustningen för svavelväte kan inplaceras i några av övningslaboratoriets dragskåp. Kostnaden för dessa omändringsarbeten uppgår enligt verkställd utredning till omkring 5 500 kr.

4. Kostnaden för ny inredning av två lärarlaboratorier (laboratorns i analytisk kemi och lärarens i kemi) uppgår enligt underhandsupplysningar från byggnadsstyrelsen till 10 000 kr.

5. Vid farmakognostiska och mikrobiologiska avdelningarna bedrivs forskning, vid vilken förekommer bl. a. kvantitativ bestämning av aminosyror. En sådan bestämning kan i en apparat för automatisk analys utföras på 24 timmar. Med manuell metod kan motsvarande analyser ta en vecka i anspråk. Kostnaderna för en anläggning av önskvärd typ belöper sig till 35 300 kr.

6. Den nu befintliga mätapparaturen för radioaktiva isotoper anses ej tillräcklig för två stora, långsiktiga forskningsprojekt, som påbörjats. Dessa forskningsuppgifter uppges kräva användandet av en avancerad isotopteknik. Medel äskas för utrustning av ett för farmakognostiska avdelningen och avdelningen för farmakodynamik och toxikologi gemensamt isotoplaboratorium. Den apparatur som bedömes erforderlig betingar ett pris av ca 80 500 kr.

7. Vid avdelningens för farmakodynamik och toxikologi start erhöles inget utrustningsanslag med hänsyn till att avdelningen ej beräknades få den omfattning i experimentell undervisning och forskning, som senare visat sig nödvändig.

Avdelningen anses därför nu vara i stort behov av apparatur såsom sexkanalig universalskrivare, fotocellutrustning, apparatur för oblodig registrering av blodtryck, automatiskt organbad, operationsmikroskop m. m.

Tekniska högskolan i Stockholm

För nästa budgetår föreligger anslagsframställningar såväl från utrustningsnämnden för universitet och högskolor som från tekniska högskolans i Stockholm byggnadskommitté.

Utrustningsnämnden för universitet och högskolor hemställer, att 1 750 000 kr. anvisas till inredning och utrustning av nybyggnaden för avdelningen för teknisk fysik, samt att nämnden dessutom bemyndigas beställa inredning och utrustning för nämnda byggnad intill ett värde av 200 000 kr.

Av handlingarna inhämtas bl. a. följande.

Avdelningen för teknisk fysik disponerar för närvarande vissa byggnader belägna vid den s. k. Teknologgården. Dessa byggnader är dimensionerade för en årlig intagning av 450 studerande. Sedan en successiv ökning av antalet intagna till 771 studerande beslutits — redan nu är intagningen omkring 600 — måste en väsentlig utökning och förbättring av avdelningens lokaler ske. Avdelningens ökade lokalbehov, avses i vad gäller fysikinstitutionerna, skola i första hand tillgodoses genom en nybyggnad, inrymmande övningslaboratorier för fysik, den nya institutionen för fasta tillståndets fysik och den nuvarande institutionen för fysik IV ävensom huvuddelen av den för avdelningen gemensamma verkstaden samt vissa övriga gemensamma utrymmen. Byggnadsarbetena beräknas vara avslutade i så god tid, att byggnaden kan tas i bruk till höstterminen 1962.

Nämnden har i sedvanlig ordning beräknat kostnadsramarna för den behövliga inredningen och utrustningen. Efter hörande av experter och under iakttagande av största möjliga sparsamhet har nämnden funnit, att den för ifrågasvarande nybyggnad erforderliga anskaffningen bör kunna ske inom följande ramar, nämligen för övningslaboratorierna m. m. 1 355 000 kr. och för institutionen för fasta tillståndets fysik 595 000 kr. Nämnden finner att större delen av medelsbehovet måste tillgodoses redan under budgetåret 1962/63 men bedömer att 200 000 kr. kan anstå till senare budgetår under förutsättning av att ett beställningsbemyndigande om 200 000 kr. meddelas.

Tekniska högskolans i Stockholm byggnadskommitté hemställer, att 593 000 kr. anvisas för inredning och utrustning av vissa institutioner m. m. vid högskolan. Byggnadskommitténs förslag till medelsanvisning framgår av följande sammanställning.

1. Administrationsbyggnaden	4 000
2. Biblioteksbyggnaden	9 000
3. Avdelningen för flygteknik och skeppsteknik	20 000
4. Avdelningen för teknisk fysik	60 000
5. Personal matsal	250 000
6. Abonnentväxel	250 000

Summa kr. 593 000

Av byggnadskommitténs framställning inhämtas bl. a. följande.

1 och 2. Administrations- och biblioteksbyggnaderna. De under dessa punkter äskade beloppen hänför sig till prisstegring under tiden den 1 juli 1960—den 1 juli 1961, vilken beräknas uppgå till 3 %.

3. Avdelningen för flygteknik och skeppsteknik. Det äskade beloppet motiveras av merkostnader för kursförlust vid inköp av utrustning från Tyskland.

4. Avdelningen för teknisk fysik. I nybyggnaden för avdelningen för teknisk fysik skall förutom övningslaboratorier i fysik till en början vara inrymda provisoriska lokaler för de lägre årskursernas matematikundervisning. Det äskade beloppet på 60 000 kr. avser inredning, utrustning och möblering av matematikinstitutionernas provisoriska lokaler.

5. Personal matsal. Kostnaderna för inredning, utrustning och möblering av nybyggnaden för personalmatsal beräknas sammanlagt till 330 000 kr., varav 94 000 kr. hänför sig till inredningar i köks- och förrådslokaler, 84 000 kr. till köksmaskiner, 70 000 kr. till serveringsdiskar samt 82 000 kr. till möbler. För nästa budgetår erfordras ett delanslag av 250 000 kr.

6. Abonnentväxel. Högskolans nuvarande 3-siffriga abonnentväxel är utnyttjad till sin fulla kapacitet. Varje utvidgning föranleder ett utbyte till 4-siffrig växel. I och med att nybyggnaden för avdelningen för teknisk fysik tages i bruk uppkommer behov av en ny växel. Denna bör vara utbyggbar och behöver i så fall från början icke förses med flera nummer än som motsvarar behovet. Kostnaden för en ny växel beräknas till ca 250 000 kr.

Chalmers tekniska högskola

Utrustningsnämnden för universitet och högskolor hemställer, att 6 330 000 kr. anvisas för nästa budgetår till inredning och utrustning av vissa institutioner m. m. vid högskolan samt att nämnden dessutom bemyndigas beställa inredning och utrustning för övningslaboratorierna för fysik och kemi samt för institutionerna för elektricitetslära och elektrisk mätteknik, telekommunikation och allmän teleteknik intill ett värde av sammanlagt 4 050 000 kr. Utrustningsnämndens ifrågavarande förslag framgår av följande sammanställning.

Institution m. m.	Anslags- belopp, kr.	Beställnings- bemyndigande, kr.
Institutionen för elektricitetslära och elektrisk mätteknik	740 000	250 000
Institutionen för telekommunikation		
Institutionen för allmän teleteknik		
Övningslaboratorium för fysik	880 000	300 000
Avdelningen för kemi	2 500 000	3 500 000
Avdelningen för arkitektur	80 000	
Provisoriska lokaler för institutionen för geologi ..	25 000	
Institutionen för elektronik	1 100 000	
Provisoriska lokaler för institutionen för elektro- maskinlära	635 000	
Provisoriska lokaler för institutionen för reglerings- teknik	370 000	
Summa kr.	6 330 000	4 050 000

Av tillgängliga handlingar inhämtas bl. a. följande.

Institutionerna för elektricitetslära och elektrisk mätteknik, för telekommunikation samt för allmän teleteknik. Nybyggnaden för institutionerna för telekommunikation och för allmän teleteknik — vilka båda institutioners hittillsvarande lokaler avses att tillföras institutionen för elektricitetslära och elektrisk mätteknik — beräknas vara i sin helhet färdigställd vid årsskiftet 1961/62. De totala kostnaderna för inredning och utrustning av ifrågavarande institutioner har av nämnden tidigare beräknats till 3 890 000 kr. Medelstillelningen till institutionerna har dock minskats med 130 000 kr. på grund av att nämnden kunnat disponera en förefintlig anslagsreservation avseende institutionen för telekommunikation. Hittills har t. o. m. innevarande budgetår anvisats 2 830 000 kr. Det resterande anslagsbehovet utgör alltså $(3\ 890\ 000 - 130\ 000 - 2\ 830\ 000 =)$ 930 000 kr. Den beslutade ökade intagningen av teknologer på avdelning E — en ökning med 25 studerande — har emellertid föranlett behov av ytterligare utrustning. Medelsbehovet för denna utrustning har av nämnden beräknats till 60 000 kr. Det nu återstående anslagsbehovet beräknas sålunda till $(930\ 000 + 60\ 000 =)$ 990 000 kr. Av detta belopp bör enligt nämndens mening 740 000 kr. anvisas för budgetåret 1962/63. För återstoden, 250 000 kr., bör beställningsbemyndigande lämnas.

Övningslaboratorium för fysik. Institutionen för fysik är tillsammans med institutionerna för fysikalisk, organisk och oorganisk kemi m. fl. inrymd i ett på 1920-talet uppfört större byggnadskomplex på Nya Chalmersområdet. För kemiinstitutionerna planeras en nybyggnad inom samma område, vilken beräknas — helt eller delvis — kunna tagas i bruk tidigast år 1963. För närvarande uppföres en tillbyggnad av det äldre byggnadskomplexet. Här för har på komplexets östra sida en yttre större trappanläggning och två mindre flygelbyggnader bortrivits. Tillbyggnaden — vanligen kallad »trapphuset» — uppföres i fyra våningar och omfattar ca 17 100 kubikmeter. Under en övergångstid — intill dess undervisningslokaler står färdiga i det blivande nybygget för kemiinstitutionerna — avses utrymmena i trapphuset bli delade mellan övningslaboratorierna i kemi och fysik för att därefter enligt nämnden i stort sett helt tagas i anspråk för fysikundervisningen. Ledigblivande lokaler inom det äldre byggnadskomplexet avses också att övertagas av fysikinstitutionen.

Utrustningsförslag för institutionen har i sedvanlig ordning upprättats inom nämnden. Institutionschefen, professor Ryde, har därvid gjort upp ett förslag, som efter av nämnden gjorda tillägg för poster av allmän natur, såsom varuskatt, besiktningar m. m., kommit att sluta på ett belopp av 3 450 000 kr. Förslaget har sedan varit föremål för granskning av experter. För dessa har en väsentlig fråga varit, att på grundvalen av teknologernas respektive de universitetsstuderandes uppdelning på laborationsgrupper fördela dessa grupper på tillgänglig laborationstid och i anslutning därtill beräkna det behövliga antalet »uppställningar» av apparatur m. m. för varje laboration. För egen del har utrustningsnämnden i nära anslutning till experternas slutliga förslag kommit till, att ifrågavarande utrustningsanskaffning bör kunna hållas inom en kostnadsram av 2 850 000 kr. För att hålla denna kostnadsram har nämnden beskurit antalet »uppställningar» för varje laboration vid det allmänna fysiklaboratoriet från åtta till sju samt för halva antalet av de universitetsstuderandes laborationer och laborationerna på atom- och kärnfysiklaboratoriet från fyra till tre. Härigenom beräknas en besparing av i runt tal 135 000 kr. bli möjlig. Institutionschefen har vänt sig mot dessa begränsningar, vilka enligt hans mening ökar behovet av

assistenter för undervisningen. Även enligt nämndens mening bör en sådan nedskärning av undervisningsutrustningen, som skulle medföra en mer påtaglig ökning av assistentbehovet, undvikas. Såvitt nämnden kunnat bedöma, har emellertid ännu ej vunnits fullt klarläggande erfarenheter om hur antalet assistenter beror av de särskilda laborationerna. Den av institutionschefen förebragta utredningen har sålunda ej givit nämnden grundad anledning att frångå sin bedömning av antalet »uppställningar». Nämnden vidhåller därför kostnadsramen av 2 850 000 kr. Då t. o. m. innevarande budgetår för inredning och utrustning av institutionen anvisats tillhopa 1 670 000 kr. blir det återstående anslagsbehovet således (2 850 000 — 1 670 000 =) 1 180 000 kr. Av detta belopp bör enligt nämndens beräkningar för budgetåret 1962/63 anvisas 880 000 kr., under förutsättning att ett beställningsbemyndigande av 300 000 kr. lämnas.

Avdelningen för kemi. I avvaktan på att det planerade övningslaboratoriet för kemi i den blivande nya kemibygnaden färdigställts, är avsikten att för läroåret 1962/63 provisoriskt förlägga övningslaboratoriet till det s. k. trapphuset, vilket beräknas stå färdigt till sagda läroår. Den inredning och utrustning som behöver anskaffas redan för detta provisorium är avsedd att i stort sett helt överflyttas till det blivande övningslaboratoriet i nybyggnaden för kemiinstitutionerna. Nämnden har beräknat kostnadsramen för inredning och utrustning av det provisoriska övningslaboratoriet i kemi till 910 000 kr. Av detta belopp belöper på fysikalisk kemi 310 000 kr., på organisk kemi 320 000 kr. och på oorganisk kemi 280 000 kr. För inredning och utrustning av ifrågavarande övningslaboratorium har hittills anvisats 710 000 kr. För budgetåret 1962/63 beräknar nämnden en slutanvisning av 200 000 kr.

Den nya kemibygnaden beräknas, såvitt avser första byggnadsetappen, bli färdigställd till höstterminen 1963. Någon slutlig beräkning av kostnadsramen för inredning och utrustning av den nya kemibygnaden har nämnden ännu ej kunnat göra. Av vederbörande ämnesföreträdare uppgjorda preliminära kostnadskalkyler slutar på en sammanlagd kostnadssumma av mellan 17,5 och 20 miljoner kr. För budgetåret 1962/63 har nämnden — med hänsyn till den undervisning och verksamhet i övrigt, som avses skola bedrivas fr. o. m. höstterminen 1963 i den då färdigställda delen av byggnaden — icke ansett sig kunna räkna med lägre anslagsbehov än 2 300 000 kr. Denna beräkning är gjord under förutsättning, att därjämte lämnas ett beställningsbemyndigande av 3 500 000 kr.

Avdelningen för arkitektur. Avdelningen, som framdeles avses skola flytta till det s. k. Gibraltarområdet (Nya Chalmers), disponerar för närvarande bl. a. vissa lokaler i bottenvåningen i Vasagatshuset inom kvarteret Kronoberg (Gamla Chalmers). Då dessa lokaler måste lämnas för att bereda plats för ett tekniskt gymnasium, har tillfälliga lokaler anvisats avdelningen i högskolans förutvarande administrationslokaler i Storgatsbyggnaden i samma kvarter. Dessa lokaler beräknas bli färdigställda i januari 1963. Kostnaderna för inredning och utrustning av dessa lokaler skall enligt nämnden kunna begränsas inom en ram av 80 000 kr. Hela detta belopp bör enligt nämnden anvisas för budgetåret 1962/63.

Provisoriska lokaler för institutionen för geologi. Den geologiska institutionen har sina nuvarande institutionslokaler i det å Nya Chalmersområdet uppförda byggnadskomplexet för kemi- och fysikinstitutionerna. Ytterligare utrymmen kan provisoriskt beredas institutionen i det förut nämnda s. k. trapphuset. Behovet av inredning och utrustning av dessa tillfälliga lokaler beräknar nämnden kunna tillgodoses inom en kostnadsram av 25 000 kr. Nämnden föreslår, att hela beloppet anvisas för budgetåret 1962/63.

Institutionen för elektronik. Institutionen för elektronik avses disponera övre våningen i byggnaden med adress Gibraltargatan 5 R — sedan institutionen för telekommunikation avflyttat därifrån — samt vissa utrymmen vid vågutbredningslaboratoriet på Råö. Nämnden beräknar anslagsbehovet för inredning och utrustning av dessa lokaler till sammanlagt 1 100 000 kr. Hela beloppet bör enligt nämnden anvisas för budgetåret 1962/63.

Provisoriska lokaler för institutionen för elektromaskinlära. För att kunna få laboratorietrymmen för samtliga elever vid avdelning E, vilka genom beslutet om den ökade intagningen utgör 185 per år eller 25 mer än som ursprungligen planerats, har det blivit nödvändigt att provisoriskt inreda laboratorielokaler i källaren till huset med adress Gibraltargatan 5 P. De erforderliga byggnadsarbetena beräknas enligt föreliggande uppgifter vara slutförda till vårterminen 1962. Kostnadsramen för inredning och utrustning har av nämnden beräknats till 635 000 kr. Beloppet i dess helhet bör, anser nämnden, anvisas för budgetåret 1962/63.

Provisoriska lokaler för institutionen för regleringsteknik. Vid Chalmers tekniska högskola finns fr.o.m. den 1 juli 1959 en professur i regleringsteknik, vilken tillsatts med ordinarie innehavare under innevarande vårtermin. Avsikten är att ämnet skall beredas provisoriska lokaler i bottenvåningen i byggnaden med adress Gibraltargatan 5 R. Enligt nämndens bedömning kan föreliggande behov av undervisningsutrustning för de nu aktuella lokalerna tillgodoses inom en kostnadsram av 370 000 kr. Hela beloppet bör enligt nämnden anvisas för budgetåret 1962/63.

Tekniska högskolan i Lund

Organisationskommittén för teknisk högskola i Lund föreslår, att för inredning och utrustning av nya lokaler vid högskolan anvisas ett reservationsanslag av 1 430 000 kr.

Kommittén anför härom huvudsakligen följande.

Efter samråd med utrustningsnämnden för universitet och högskolor har arbetet med utrustningen och inredningen av högskolans lokaler för budgetåren 1961/62 och 1962/63 lagts upp så att förslag till utrustning utarbetas av organisationskommittén samt att utrustningsnämnden sedan svarar för inköpen av utrustningen.

Kommittén föreslår under hänvisning till den sammanfattning av anslagsbehoven för inredning och utrustning, som finns intagen i en till framställningen fogad stomplan för teknisk högskola i Lund, att för budgetåret 1962/63 specialutrustning anskaffas för sammanlagt 1 030 000 kr. Av detta belopp har 400 000 kr. beräknats för ämnena fysik, kärnfysik och fasta tillståndets fysik (organisationskommittén föreslår specialutrustning för dessa ämnen för sammanlagt 3 400 000 kr.), 5 000 kr. för materiallära och värmebehandling, 200 000 kr. för hållfasthetslära, 25 000 kr. för teoretisk elektroteknik, 300 000 kr. för elektrisk mätteknik samt 100 000 kr. för gemensam verkstad för avdelningen för elektroteknik.

Under 1962/63 måste de två provisoriska laboratoriebyggnaderna för avdelningarna E och M dessutom utrustas med möbler m. m. För detta ändamål har kommittén beräknat ett medelsbehov av 400 000 kr. De möbler m. m. som inköpts för högskolans provisoriska lokaler i folkskoleseminariet kommer att överföras till högskolans lokaler i tillbyggnaden till universitetets matematiska institution.

Musikaliska akademien med musikhögskolan

Musikaliska akademien har — under hänvisning till att akademien för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 80 000 kr. för gäldande av en första dellikvid för en orgel, vilken inrymmer i den till andra etappen av akademiens nybyggnad hänförliga orgelsalen (1961:1 VIII ht, s. 602; SU 1961:57; Rskr 179) — hemställt om anvisande för nästa budgetår av 80 000 kr. till gäldande av en andra dellikvid.

Vidare har akademien hemställt om ett anslag av 110 500 kr. för inredning och utrustning av de utvidgade lokaler, som musikhistoriska museet erhållit.

Sammanfattning

I följande tablå sammanfattas de olika äskandena för budgetåret 1962/63.

Anslagsäskande myndighet (motsv.)	Inrednings- och utrustningsföretag vid	Äskat belopp (1000-tal kr.)	Begärt beställningsbemyndigande (1000-tal kr.)
Universitetskanslern	Uppsala universitet	1 575	—
	Lunds universitet	1 838	—
	Göteborgs universitet	647	—
	Stockholms universitet	291	—
	Karolinska institutet	60	—
	Medicinska högskolan i Umeå . .	400	—
	Summa	4 811	—
Urustningsnämnden för universitet och högskolor	Uppsala universitet	2 740	1 700
	Lunds universitet	506	500
	Göteborgs universitet	1 595	—
	Stockholms universitet	2 610	2 100
	Medicinska högskolan i Umeå . .	100	1 000
	Tekniska högskolan i Stockholm	1 750	200
	Chalmers tekniska högskola . . .	6 330	4 050
	Summa	15 631	9 550
Karolinska sjukhusets utrustningskommitté	Karolinska institutet	260	—
Farmaceutiska institutet	Farmaceutiska institutet	118	—
Tekniska högskolans i Stockholm byggnadskommitté	Tekniska högskolan i Stockholm	593	—
Expert (Westin)	Tandläkarhögskolan i Malmö . .	73	—
Expert (Westin, Lysell)	Tandläkarhögskolan i Umeå . . .	500	2 000
Organisationskommittén för teknisk högskola i Lund	Tekniska högskolan i Lund	1 430	—
Musikaliska akademien med musikhögskolan	Musikaliska akademien med musikhögskolan	191	—
	Totalt	23 607	11 550

Sedan fråga uppkommit om ändrad och förenklad budgetteknisk behandling av här ifrågavarande inrednings- och utrustningsanslag — innebärande bl. a. ökad rörlighet mellan de under de olika anslagen anvisade medlen — har *utrustningsnämnden* i en i februari 1962 upprättad promemoria anfört bl. a. följande.

Inom nämnden har hittills räknats med ett medelsbehov för 1962/63 av i runt tal 24 miljoner kr. för att utrustningen skall hålla takten med byggnadsarbeten och ökat studentantal m. m. Det är emellertid möjligt, att av olika skäl nämnden kommer att förbruka mindre än i finansieringsplanen för 1961/62 beräknade ca 17,5 miljoner kr. och för 1962/63 lägre belopp än ca 24 miljoner kr. Det är nämligen för närvarande omöjligt att överblicka utvecklingen på exempelvis byggnadsområdet för tiden fram till den 1 juli 1963. Nämnden har emellertid vissa färska exempel på oberäknat snabb byggnation, som framtvingar hastigare utrustningsanskaffning än beräknats tidigare.

Därest medelsanvisningen för 1962/63 avseende de företag, för vilka nämnden har att svara, begränsas till ca 11,5 miljoner kr., är det — för att tillskapa erforderlig handlingsfrihet — nödvändigt att beställningsbemyndiganden — i anslutning till kostnadsramarna i de enskilda fallen — meddelas nämnden i tillräcklig omfattning. Möjligheten av att erhålla anslag på tilläggsstat bör även stå öppen.

3. Departementschefen

Den växande investeringsverksamheten på universitets- och högskoleområdet kräver betydande insatser för sådan inredning och utrustning av nya lokaler som finansieras via särskilda anslag på driftbudgeten. Av skäl, som jag kommer att beröra i det följande, har det visat sig angeläget att väsentligt förenkla den budgetmässiga behandlingen av de anslagsfrågor under åttonde huvudtiteln, som berör ifrågavarande verksamhet. Jag vill därför först ingå på frågan om konstruktionen av dessa anslag samt i anslutning därtill något uppehålla mig vid det inledningsvis redovisade siffermaterialet.

För varje inrednings- och utrustningsprojekt har under de olika anslagen hittills anvisats i princip en anslagspost med karaktär av särskilt reservationsanslag. Detta har medfört, att anslagsäskande myndighet ej haft möjlighet att avväga medelsbehovet med hänsyn till föreliggande eller förväntad total behållning på anslaget. Den nuvarande ordningen för medelsanvisningen har vidare lett därhän, att när ett inrednings- och utrustningsföretag slutförts, eventuellt uppkommande besparing på ifrågavarande anslagspost bokförts som reservation på anslaget i dess helhet. Anslagskonstruktionen är sådan, att Kungl. Maj:ts beslut fordras i varje särskilt fall för att dylik besparing skall kunna disponeras för annat inrednings- och utrustningsändamål eller överföras till budgetutjämningsfonden.

Inrednings- och utrustningsanslaget till lokaler vid medicinska högskolan i Umeå har i vissa avseenden utgjort ett undantag. Redan från början hade en total kostnadsram fastställts för de inrednings- och utrustningsprojekt, som då

beräknades bli aktuella i samband med högskolans utbyggnad. Anslaget disponeras i dess helhet av utrustningsnämnden för universitet och högskolor. Nämnden äger beträffande de skilda anslagsposterna — som i likhet med motsvarande anslagsposter inom övriga här ifrågavarande anslag har karaktär av särskilda reservationsanslag — att å en post göra minskning och å en annan ökning, endast posternas slutsumma inte överskrides. Detta har visat sig vara till fördel, då utrustningsnämnden härigenom haft möjlighet att avväga sina anslagsäskanden med beaktande av förefintlig behållning på hela anslaget.

Den inledningsvis visade tablån över medelstilldelningen, förbrukningen och storleken av reservationerna budgetåren 1956/57—1960/61 åskådliggör hur den sammanlagda anslagsbehållningen ökat varje budgetår. Av tabell 1 framgår, att de största ökningarna budgetåret 1960/61 hänför sig till Lunds universitet och Chalmers tekniska högskola, lärosäten som för närvarande bygges ut kraftigt.

Utrustningsnämnden för universitet och högskolor har i regel anförtrots uppgiften att handha inredning och utrustning av stora och kostnadskrävande företag, främst nybyggnader. Läroanstalterna själva omhänderhar inredning och utrustning av huvudsakligen sådana nya lokaler, som tillkommit genom förhyrningar eller genom ombyggnad och renovering av förefintliga lokaler, i allmänhet företag av mindre omfattning. Dessa förhållanden återspeglas i tabell 2. Av denna framgår, att omkring 80 % av reservationsmedelsbehållningen vid ingången av budgetåret 1961/62 och cirka 90 % av anslagsmedlen för innevarande budgetår disponeras av utrustningsnämnden.

Det är av flera skäl, inte minst budgetmässiga, av vikt att en ytterligare ökning av behållningarna på de anslag det här gäller motverkas. Själva ackumuleringen av reservationer — vilka icke är att anse som fonderade medel utan närmast som utgiftsbemyndiganden — innebär i och för sig ingen olägenhet. En sedermera oväntat snabb medelsförbrukning, som just genom ökningen av reservationerna blir möjlig, kan däremot under vissa förhållanden från statsfinansiella synpunkter ha ogynnsamma effekter. Det anförda gäller självfallet främst budgeten i stort men bör också beaktas i fråga om enskilda anslag eller anslagsgrupper.

Både en förenkling och rationalisering av handläggningen samt en så god överensstämmelse som möjligt mellan medelsanvisning och medelsåtgång bör sålunda eftersträvas. Detta dubbla syfte bör i förevarande fall kunna främjas genom en förändring av anslagens nuvarande konstruktion. För att någon väsentlig fördel härvid skall kunna vinnas synes det lämpligast, att de nuvarande anslagen sammanföres till ett reservationsanslag. Detta anslag bör såvitt möjligt konstrueras efter principer liknande dem som nu gäller för anslaget till medicinska högskolan i Umeå och i nära överensstämmelse med den ordning som tillämpas i fråga om anslag på kapitalbudgeten till byggnadsverksamhet vid bl. a. universiteten. Av praktiska skäl bör anslaget delas upp på anslagsposter, näm-

ligen en anslagspost för varje myndighet som kommer att disponera medel av här avsett slag. Därför bör finnas en anslagspost till Kungl. Maj:ts disposition. Med hänsyn till vad jag förut anfört om arten och omfattningen av utrustningsnämndens uppdrag bör den anslagspost, som enligt mitt förslag skall disponeras av nämnden, kunna utnyttjas för att — oavsett vid anslagsberäkningen förutsedd medelsförbrukning för olika ändamål — inom angivna totalkostnader täcka betalningsutfallet under budgetåret. De övriga anslagsposterna bör även i fortsättningen behålla karaktären av sedvanliga reservationsanslag.

Under hänvisning till vad jag nu anfört förordar jag, att systemet för medelsanvisning till inredning och utrustning av nya lokaler vid universitet, högskolor m. m. fr. o. m. den 1 juli 1962 lägges om enligt de riktlinjer jag här angivit.

Härefter behandlar jag de olika inrednings- och utrustningsföretag, för vilka medel bör beräknas under det av mig förordade gemensamma anslaget eller på annat sätt göras tillgängliga nästa budgetår. Vissa inrednings- och utrustningsföretag bör omhändervhas av utrustningsnämnden, ehuru kanslern för rikets universitet, annan myndighet eller i vissa fall särskilda kommittéer eller arbetsgrupper för nästa budgetår äskat medel för dem. Dessa företag är följande, nämligen

vid universitetet i Uppsala: teologiska fakulteten;

vid universitetet i Lund: embryologiska, psykologiska, kvartärgeologiska, biokemiska och zoofysiologiska institutionerna samt avdelningen för oorganisk och fysikalisk kemi, ekonomiska fakulteten och lokalerna i förutvarande seminariebyggnaden;

vid universitetet i Göteborg: patologiska och hygieniska institutionerna samt kvinnokliniken I;

vid universitetet i Stockholm: fysiska institutionen;

vid tandläkarhögskolan i Malmö: utrustning för ytterligare prekliniska utbildningsplatser;

den planerade odontologiska läroanstalten i Umeå;

farmaceutiska institutet samt

tekniska högskolan i Lund.

Till de sålunda nämnda företagen återkommer jag vid min beräkning av de medel, som för nästa budgetår bör få disponeras av utrustningsnämnden.

För de institutioner, vilkas inredning och utrustning skall omhändervhas av andra än utrustningsnämnden, beräknar jag med anledning av föreliggande förslag för nästa budgetår medel i enlighet med följande sammanställning. Jag upptar därvid endast de förslag, som jag ansett mig böra helt eller delvis biträda. Beloppen har sammanförts till skilda anslagsposter.

Myndighet/Institution (motsvarande)	Beräknat högsta belopp
<i>Uppsala universitet</i>	<i>475 000</i>
Juridiska fakulteten	150 000
Klinisk fysiologi	50 000
Neurokirurgiska kliniken	75 000
Nationalekonomiska institutionen	35 000
Institutionerna för egyptologi, för klassisk fornkunskap och antikens historia samt för nordisk och jämförande fornkunskap och museet för nordiska fornsaker	80 000
Seminarier för nordiska språk, särskilt ortnamnsforskning	8 000
Zoologiska institutionen	
a) inredning	17 000
b) utrustning	25 000
Historiska, psykologiska, sociologiska institutionerna, institutionen för teoretisk fysik samt möbler för lokal för elektronisk matematik- och databehandlingsmaskin inom fysiska institutionen	35 000
<i>Lunds universitet</i>	<i>149 000</i>
Juridiska fakulteten	17 000
Medicinsk-kemiska institutionen	12 500
Pedagogiska institutionen (möbler o. d. för lokaler i nuvarande patologiska och bakteriologiska institutionerna) ..	35 000
Filosofiska, historiska, konsthistoriska (ytterligare arbetsplatser åt studerande, bokhyllor m. m.), nationalekonomiska, pedagogiska (lokalerna Bredgatan 4), psykologiska (möbler), sociologiska och fonetiska (möbler) institutionerna samt institutionen för systematisk botanik (möbler, hyllor m. m.)	84 500
<i>Göteborgs universitet</i>	<i>53 000</i>
Ortopediska kliniken (verktygsbord m. m.)	10 000
Psykologiska och pedagogiska institutionerna	28 000
Statistiska institutionen samt kansliet och räntekammaren	15 000
<i>Stockholms universitet</i>	<i>141 000</i>
Sociologiska institutionen	25 000
Fonetiska institutionen	25 000
Psykotekniska institutionen	25 000
Matematisk-naturvetenskapliga biblioteket	16 000
Lokaler för internationella engelskspråkiga kursverksamheten	50 000

Myndighet/Institution (motsvarande)	Beräknat högsta belopp
<i>Karolinska mediko-kirurgiska institutet</i>	60 000
Kemiska institutionerna	20 000
Fysiologiska institutionerna	40 000
<i>Karolinska sjukhusets utrustningskommitté.</i>	260 000
Institutionen för teoretisk alkoholforskning	
<i>Tekniska högskolans i Stockholm byggnadskommitté</i>	583 000
Pristegringar (administrationsbyggnad och bibliotek)	13 000
Flygteknik	20 000
Teknisk fysik (möbler för matematikinstitutionernas provisoriska lokaler)	50 000
Personalmatsal	250 000
Telefonväxel	250 000
<i>Musikaliska akademien med musikhögskolan</i>	150 000
Delbetalning av orgel	80 000
Musikhistoriska museet	70 000
<i>Mentalsjukvårdsberedningens byggnads- och utrustningsdelegation</i>	760 000
Forskningsavdelningen vid Ulleråkers sjukhus, Uppsala ...	380 000
Forskningsavdelningen vid S:t Lars sjukhus, Lund	380 000
<i>Till Kungl. Maj:ts disposition</i>	200 000
Totalsumma 2 831 000	

Beträffande mina nu redovisade beräkningar vill jag göra följande kommentarer.

Såsom framgår av sammanställningen har jag under den för Stockholms universitet avsedda anslagsposten beräknat medel för inredning och utrustning av de lokaler, som universitetet ställer till förfogande för den internationella engelskspråkiga kursverksamheten. Universitetskanslern har i sin anslagsframställning förordat en medelsanvisning direkt till huvudmannen för kursverksamheten. För egen del har jag funnit det lämpligast, att universitetet upphandlar och svarar för denna inredning och utrustning. De inventarier som anskaffas för ändamålet bör alltså betraktas som universitetets egendom.

Den inredning och utrustning för musikhistoriska museet som jag beräknat medel för under anslagsposten Musikaliska akademien med musikhögskolan bör vid bifall till mitt förslag förvaltas av musikhögskolan.

Kanslern har föreslagit, att under de nuvarande inrednings- och utrustningsanslagen till Uppsala universitet, Lunds universitet och Stockholms universitet

anvisas ett sammanlagt belopp av 200 000 kr. till gemensamma inrednings- och utrustningsbehov, inredning och utrustning av nytillkommande lokaler respektive diverse lokaler. Med hänsyn till angelägenheten av att lokaler, som under löpande budgetår kan komma att förhyras eller på annat sätt göras tillgängliga för undervisnings- och forskningsändamål, snabbt skall kunna tagas i bruk, finner jag det motiverat, att särskilda medel för dylika inrednings- och utrustningsbehov vid universitet, högskolor och andra högre läroanstalter ställas till Kungl. Maj:ts förfogande. Såsom framgår av vad jag föreslagit i min sammanställning bör under anslagsposten till Kungl. Maj:ts disposition för nästa budgetår beräknas ett belopp av 200 000 kr. Till anslagsposten torde dessutom, efter beslut av Kungl. Maj:t, få överföras besparingar, som uppkommit eller kan uppkomma i samband med att olika inrednings- och utrustningsföretag slutförts.

Vad beträffar utrustningsnämndens verksamhetsområde har jag efter hörande av nämnden gjort upp följande finansieringsplan avseende innevarande och nästkommande budgetår.

Finansieringsplan
(miljoner kr.)

<i>Tillgängliga medel</i>		<i>Medelsförbrukning</i>	
Medelsreservation per 30/6		Beräknad medelsförbrukning	
1961	11,7	budgetåret:	
Anslag för budgetåret 1961/62	14,2	1961/62	14,6
Erforderligt anslag för budget-		1962/63	23,5
år 1962/63	12,2		
	Summa 38,1		Summa 38,1

I efterföljande specifikation till finansieringsplanen — som jag i det följande benämner inrednings- och utrustningsplan — redovisar jag mina ställningstaganden till frågor om kostnadsramar samt mina beräkningar av medelsförbrukningen.

Inrednings- och utrustningsplan

(1 000-tal kr.)

Lärosäte/Institution (motsvarande)	Ökning av tidigare medgiven ram	Kostnadsram			Medelsförbrukning		
		definitiv ram	art	delram t. o. m. 30/6 1963	t. o. m. 30/6 1961	beräkn. 1961/62	beräkn. 1962/63
<i>Uppsala universitet</i>							
Geografi och geologi .		2 600	1	—	2 256	300	—
Patologi		100	1	—	97	3	—
Zoofysiologi		1 700	1	—	518	800	280
Limnologi	+ 1 200	1 400	3	—	—	100	800
Universitetsbiblioteket	+ 400	—		500	30	30	100
Fysiologisk botanik .	+ 305	405	3	—	—	100	300
Språkvetenskapliga sektionen		153	1	—	142	10	—
Oorganisk kemi		1 030	3	—	6	100	700
Organisk kemi	+ 1 775	—		500	—	50	100
Fysikalisk kemi		745	3	—	—	100	500
Fysik	+ 760	1 260	3	—	67	150	800
Teologiska institutio- nen	+ 20	100	2	—	—	80	20
<i>Lunds universitet</i>							
Humanistiska fakulte- ten		734	1	—	214	500	—
Patologi (Lund)		1 330	1	—	171	747	400
Rättsmedicin och rättsläkarstation . .		325	1	—	16	230	70
Medicin, särskilt njur- sjukdomar (Lund) .		96	1	—	79	17	—
Neurokirurgi (Lund) .		43	1	—	34	9	—
Fysiologisk botanik . .	+ 980	1 280	3	—	8	50	800
Genetik	+ 26	326	2	—	18	278	30
Kemi	+ 196	546	2	—	—	300	240
Fysik		690	1	—	114	576	—
Biokemi	+ 19	46	2	—	22	4	20
Zoologi		170	1	—	94	76	—
Geologi		94	1	—	16	78	—
Embryologi	+ 15	40	2	—	—	25	15
Kvartärgeologi	+ 26	56	2	—	—	30	26
Ekonomiska fakulte- ten	+ 100	170	2	—	—	50	90
Psykologi	+ 50	50	3	—	—	—	50
Zoofysiologi	+ 50	50	3	—	—	—	50
Vissa lokaler i semina- riebyggnaden	+ 90	90	3	—	—	—	70

Lärosäte/Institution (motsvarande)	Ökning av tidigare medgiven ram	Kostnadsram			Medelsförbrukning		
		definitiv ram	art	delram t. o. m. 30/6 1963	t. o. m. 30/6 1961	beräkn. 1961/62	beräkn. 1962/63
<i>Göteborgs universitet</i>							
Anatomi, histologi ..		4 100	1	—	3 795	205	100
Administration och bibliotek		625	1	—	599	20	—
Farmakologi, med. kemi, fysiologi, med. fysik		6 900	1	—	4 875	1 025	1 000
Kliniker och laboratorier vid Sahlgrenska sjukh. m. m. (bl. a. kvinnokliniken I) ..	+ 50	3 416	2	—	2 738	376	250
Allmän och klinisk bakteriologi		2 950	1	—	524	1 000	800
Hygien	+ 60	300	2	—	22	150	120
Patologi	+ 150	300	2	—	—	100	200
Humanistiska fakulteten	+ 200	430	3	—	—	20	30
Zoologi	+ 531	645	3	—	—	—	—
Zoofysiologi	+ 545	631	3	—	—	400	800
Botanik	+ 275	475	3	—	—	—	—
<i>Stockholms universitet</i>							
Fysik	+ 100	1 655	2	—	1 299	200	150
Teoretisk fysik		145	1	—	112	22	—
Botanik	+ 1 500	—	—	1 500	—	—	100
Oorganisk kemi	+ 2 890	1 460	3	—	—	10	900
Organisk kemi		970	3	—	—		
Fysikalisk kemi		860	3	—	—		
Telefonväxel, matsal m. m.	+ 320	320	3	—	—	—	120
<i>Karolinska institutet</i>							
Virologi		1 100	1	—	330	350	400
Fysiologi II		400	1	—	386	14	—
Medicinsk fysik		400	1	—	309	91	—
<i>Medicinska högskolan i Umeå</i>	+ 1 200	—	—	6 800	859	1 470	3 730
<i>Tandläkarhögskolan i Malmö</i>							
Ökad elevintagning ..		350	1	—	134	170	—
Preklinisk undervisning (Umeå)	+ 70	70	3	—	—	—	70
<i>Tandläkarhögskolan i Umeå</i>	+ 2 500	—	—	2 500	—	—	500

Lärosäte/Institution (motsvarande)	Ökning av tidigare medgiven ram	Kostnadsram			Medelsförbrukning		
		definitiv ram	art	delram t. o. m. 30/6 1963	t. o. m. 30/6 1961	beräkn. 1961/62	beräkn. 1962/63
<i>Farmaceutiska insti- tutet</i>	+ 60	—		513	348	100	65
<i>Tekniska högskolan i Stockholm</i>							
Fysik	+ 1 355	1 355	3	—	—	—	1 000
Fasta tillståndets fysik	+ 595	595	3	—	—	—	500
<i>Chalmers tekniska högskola</i>							
Administrations- byggnad		590	1	—	14	50	500
Hörsalsbyggnader ...		290	1	—	249	30	—
Holtermanska sjuk- huset		500	1	—	327	50	—
Allmän teleteknik ...		1 740	3	—	158	1 000	500
Telekommunikation .		1 100	3	—	22	400	400
Elektricitetslära och el. mätteknik	+ 1 120	1 110	3	—	117	700	290
Fysik	+ 1 180	2 850	3	—	402	800	1 200
Fysikalisk kemi		(310)					
Organisk kemi		(320)					
Oorganisk kemi		(280)					
Teknisk kemi, kemisk apparatteknik, vär- meteknik och ma- skinlära, elektro- kemi	+ 6 000			6 710	—	600	1 000
Matematisk fysik ...		70	1	—	—	30	40
Atomenergi		—		300	—	100	100
Gamla administra- tionslokalerna	+ 25	—		25	—	—	25
Geologi	+ 25	25	3	—	—	—	25
Elektronik	+ 1 000	—		1 000	—	—	800
Elektromaskinlära ..	+ 635	635	3	—	—	—	600
Regleringsteknik	+ 370	370	3	—	—	—	350
<i>Tekniska högskolan i Lund</i>	+ 1 430	—		1 930	—	300	1 400
Summa	+30 198	55 361		22 278	21 521	14 576	23 526
				77 639		59 623	

Art av definitiv ram:

1. Av statsmakterna redan godtagen kostnadsram.
2. Förändrad kostnadsram.
3. Tidigare ej behandlad kostnadsram (ny kostnadsram).

Av inrednings- och utrustningsplanen framgår, att vissa av de angivna definitiva kostnadsramarna redan godtagits av statsmakterna. I de fall jag funnit mig böra förorda, att ytterligare medel anvisas till inrednings- och utrustningsprojekt, för vilka utrustningsnämnden redan har att svara, har jag använt beteckningen förändrade kostnadsramar. Ändamål, för vilka dylika ramar inte tidigare fastställts, har utmärkts såsom nya kostnadsramar. Med delram t. o. m. 30/6 1963 avser jag projekt, för vilka kostnadsramar ännu icke föreslagits och för vilka ytterligare anspråk på medel kan vara att förvänta.

En jämförelse mellan den av mig förordade planen och de i det föregående redovisade anslagsäskandena visar, att jag i några fall ansett mig böra beräkna lägre belopp än som föreslagits i anslagsframställningarna.

För zoologiska institutionen vid universitetet i Göteborg har äskats medel för inredning och utrustning av bl. a. fyra rum i naturhistoriska museet. Då ifrågavarande lokaler inte innefattats i överenskommelse med Göteborgs stad och således ej kommer att disponeras av universitetet, har jag inte beräknat medel för ändamålet. På grund härav har jag förordat en minskning av den av utrustningsnämnden föreslagna ramen med 44 000 kr.

För institutionen för elektronik vid Chalmers tekniska högskola har jag förordat ett i förhållande till utrustningsnämnden med 100 000 kr. reducerat belopp och angivit detta som delram. Den fortsatta utvecklingen av forsknings- och utbildningsorganisationen i övrigt inom ämnesområdet synes mig böra avvaktas, innan slutlig ståndpunkt tages till frågan om en definitiv kostnadsram för institutionen.

Såvitt gäller denna högskola har utrustningsnämnden vidare äskat 80 000 kr. för bl. a. de gamla administrationslokalerna. Vid administrationens överflyttning till Nya Chalmersområdet blir lokaler lediga i Storgatshuset. I avvaktan på att ställning tages till frågan om dispositionen av dessa lokaler har jag funnit det lämpligt att förorda att ett mindre belopp — 25 000 kr. — står till förfogande för möbler m. m.

I övrigt vill jag beträffande vissa inrednings- och utrustningsfrågor anföra följande.

Utrustningskommittén för Göteborgs universitet, som inte framställt några äskanden för budgetåret 1962/63, omhänderhar ett flertal inrednings- och utrustningsföretag vid nämnda universitets medicinska fakultet. Dessa företag har jag tagit upp i den föreslagna inrednings- och utrustningsplanen främst av den anledningen att kommittén och utrustningsnämnden redan nu har en gemensam dispositions- och kassabokföring. Det synes mig ändamålsenligt att en sådan anordning består. De av kommittén disponerade medlen bör därför lämpligen överföras till den för nämnden avsedda anslagsposten. Kommittén bör medgivas rätt att intill belopp motsvarande de för vederbörande projekt angivna kostnadsramarna låta nämnden bestrida de utgifter, som föranledes av kommitténs uppdrag.

För medicinska högskolan i Umeå har — som tidigare nämnts — beräknats

en total kostnadsram för inredning och utrustning. Till följd av mitt förslag om en ändrad anslagsteknisk redovisning har jag i detta sammanhang betraktat de hittills anvisade medlen såsom en redan godtagen delram.

Av min redogörelse i det föregående har framgått, att fördelningen mellan staten och Västerbottens läns landsting av kostnaderna för inredning och utrustning vid den medicinska högskolan i Umeå finns reglerat i ett mellan dessa parter träffat avtal. Förslag till nytt avtal mellan parterna, innefattande bl. a. delvis ändrade grunder för fördelning av dessa kostnader, har nyligen förelagts Kungl. Maj:t för prövning. Jag avser att i annat sammanhang anmäla denna avtalsfråga men har, såvitt gäller beräkningen av medelsbehovet under förevarande anslag, utgått från avtalsförslaget. I fråga om kostnaderna för inredning och utrustning innebär avtalsförslaget följande.

I byggnaderna för bakteriologi, patologi, djurexperimentell verksamhet m. m. skall inredning och utrustning anskaffas och bekostas av staten för av statlig institution ensam disponerade lokaler. Övriga lokaler inom dessa byggnader skall utrustas genom landstingets försorg med vissa särskilt angivna statliga bidrag. I förhållande till vad som nu gäller innebär avtalsförslaget i denna del ingen ändring för åttonde huvudtitelns vidkommande. I byggnader för kliniker skall landstinget enligt förslaget — i motsats till vad som nu gäller — anordna och utrusta jämväl de lokaler, som erfordras enbart för den kliniska utbildningen och den kliniska forskningen. Utrustningen för forskningens behov skall emellertid avse endast vedertagen grundutrustning. Även i detta fall avses statliga bidrag skola utgå. Samtliga här ifrågavarande bidrag förutsättes utgå över elfte huvudtiteln.

Under angivna förutsättningar bör således fr. o. m. den 1 juli 1962 inte beräknas medel under förevarande anslag för utrustning för undervisningen och för vedertagen grundutrustning för forskningens behov, såvitt gäller kliniklokaler. Någon indragning av de medel, som under åttonde huvudtiteln hittills anvisats för dessa ändamål, synes å andra sidan inte påkallad. Dessa medel är nämligen i huvudsak antingen redan förbrukade eller avsedda som likvid för den utrustning, som beställts eller planerats för inköp innevarande budgetår. Vid innevarande budgetårs utgång eventuellt kvarstående medel för ifrågavarande ändamål bör enligt min mening användas till bestridande av kostnader för speciell forskningsutrustning.

För nästa budgetår har jag förordat en höjning av delramen för denna högskola med 1 000 000 kr., huvudsakligen avseende utrustning för den patologiska institutionen och institutionen för medicinsk kemi. I anslutning till kanslerns äskande har jag förordat ytterligare höjning av kostnadsramen med 200 000 kr. avseende speciell forskningsutrustning för klinikerna.

Såvitt gäller det av mig förordade utrustningsförslaget till tandläkarhögskolan i Malmö vill jag i enlighet med vad utrustningsnämnden anfört i fråga om de mikroskop, som anskaffas för ämnet histologi, förorda att dessa under angiven förutsättning fr. o. m. vårterminen 1965 överföres till Umeå.

Av min förut redovisade finansieringsplan framgår, att jag för utrustningsnämndens del för nästa budgetår räknat med ett erforderligt anslagsbelopp i runt tal 12,2 miljoner kr. I min dessförinnan redovisade sammanställning av övriga anslagsposter — d. v. s. sådana som bör disponeras av andra än utrustningsnämnden — har jag beräknat ett sammanlagt anslagsbelopp av 2 831 000 kr. Det totala anslagsbehovet för nästa budgetår skulle därmed uppgå till 15 031 000 kr. I inrednings- och utrustningsplanen har jag emellertid jämkat de belopp, som avser den beräknade medelsförbrukningen, så att anslaget i sin helhet kan uppföras med ett avrundat belopp. Jag förordar att anslaget för nästa budgetår uppföres med $(2\,831\,000 + 12\,169\,000 =)$ 15 000 000 kr. I jämförelse med motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär mitt förslag en minskning med 712 000 kr.

Såsom framgår av det föregående har utrustningsnämnden för särskilt angivna företag gjort framställning om bemyndiganden att intill vissa högstbelopp utlägga beställningar, att gäldas tidigast budgetåret 1963/64. Den av mig förordade konstruktionen av nämndens anslagspost innebär, att särskilda sådana bemyndiganden inte vidare erfordras. I stället bör nämnden äga att, i princip för varje i planen upptaget projekt, i mån av behov utlägga beställningar intill högst det belopp, som angivits såsom kostnadsram för projektet med avdrag av de för detsamma vid tiden för beställningsbemyndigandet förbrukade medlen. För nästa budgetår innebär detta, såsom framgår av inrednings- och utrustningsplanen, att riksdagens medgivande torde böra utverkas att enligt nu angiven regel beställa inredning och utrustning för nya lokaler vid universitet, högskolor m. m. till ett sammanlagt värde av $(77\,639\,000 - 59\,623\,000 = 18\,016\,000$ eller) i runt tal 18 000 000 kr., att gäldas tidigast under budgetåret 1963/64. Beställningar på grund av ett sådant bemyndigande torde bli aktuella endast för vissa större inrednings- och utrustningsprojekt.

Vid utgången av innevarande budgetår förefintliga reservationer på de nuvarande elva anslagen till inredning och utrustning av nya lokaler, avseende Uppsala universitet, Lunds universitet, Göteborgs universitet, Stockholms universitet, karolinska mediko-kirurgiska institutet, medicinska högskolan i Umeå, farmaceutiska institutet, tekniska högskolan i Stockholm, Chalmers tekniska högskola, tekniska högskolan i Lund och musikaliska akademien med musikhögskolan (1961/62: VIII E 112—122) bör överföras till det förordade gemensamma reservationsanslaget, vilket bör benämnas Inredning och utrustning av nya lokaler vid universitet, högskolor m. m. Till detta anslag bör även överföras vid nyssnämnda tidpunkt förefintlig behållning på det äldre reservationsanslaget Tandläkarhögskolan i Malmö: Utrustning av vissa lokaler m. m. (1958/59: VIII E 48), vilket enligt beslut av Kungl. Maj:t må disponeras under innevarande budgetår. I anslutning härtill vill jag erinra om att Kungl. Maj:t tidigare denna dag föreskrivit, att den vid innevarande budgetårs utgång befintliga behållningen på de till de nuvarande elva reservationsanslagen hörande anslags-

poster, vilka disponeras av vederbörande läroanstalt, fr. o. m. den 1 juli 1962 ej må utnyttjas utan Kungl. Maj:ts medgivande.

På grund av det anförda torde förut redovisade beräkning av anslagsbehovet samt inrednings- och utrustningsplanen, avseende anslagsposten till utrustningsnämnden för universitet och högskolor böra godkännas.

Under återopande av vad jag här föreslagit, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medgiva, att inredning och utrustning för nya lokaler vid universitet, högskolor m. m. må beställas till ett sammanlagt värde av högst 18 000 000 kr., att gäldas tidigast under budgetåret 1963/64;

b) till *Inredning och utrustning av nya lokaler vid universitet, högskolor m. m.* för budgetåret 1962/63 under åttonde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 15 000 000 kr.;

c) medgiva, att vid utgången av budgetåret 1961/62 förefintliga behållningar på de här förut angivna tolv reservationsanslagen må överföras till anslaget Inredning och utrustning av nya lokaler vid universitet, högskolor m. m.

II. Nybyggnad för riksarkivet m. m.

1. Nybyggnaden

Såsom framgått av det föregående har, i avbidan på särskild proposition, i årets statsverksproposition beräknats ett investeringsanslag av 3 000 000 kr. till nybyggnad för riksarkivet.

Det av statsmakterna godtagna förslaget till nybyggnad för riksarkivet avser dels en bergrumsanläggning med arkivlokaler, fördelade på sex våningar, dels en administrationsbyggnad innehållande förutom kontorslokaler utrymmen för vetenskaplig verksamhet. Nybyggnaden avses skola uppföras på det s. k. Mariebergsområdet på Kungsholmens västra del. Den av statsmakterna godtagna kostnadsramen för nybyggnaden utgör 11 000 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1958, fördelade med ca 6 000 000 kr. på bergrumsanläggningen och med ca 5 000 000 kr. på administrationsbyggnaden.

Byggnadsstyrelsen har i skrivelser den 30 augusti 1961 och den 19 februari 1962 hemställt om medelsanvisning för ifrågavarande byggnadsföretag för nästa budgetår. Av sistnämnda skrivelse inhämtas bl. a. följande.

Med hänsyn till inträffad prisstegring under tiden den 1 juli 1958—den 1 juli 1961 kan kostnaden för bergrumsanläggningen beräknas till 6 700 000 kr. och kostnaden för administrationsbyggnaden till 5 600 000 kr. — alltså tillhopa 12 300 000 kr. — enligt prisläget den 1 juli 1961.

1958 års beräkning grundade sig enbart på skissritningar i skala 1:200, ett underlag som enligt dåvarande praxis ansågs vara tillfyllest men som enligt nu gällande regler endast skulle resultera i en kostnadsuppskattning.

I samband med sprängningsarbetenas avslutande — således innan inklädnaden av bergrummet påbörjats — visade det sig, att man haft betydligt större kostnader för sprängningar och arbeten i samband därmed än man tidigare räknat med. Detta hade sin orsak i att berget visat sig vara behäftat med avsevärt större och mera ogynnsamt fördelade krosszoner än som förutsatts av den av byggnadsstyrelsen särskilt anlitate expertisen. Till följd av sprickbildningar och andra bristfälligheter hos berget erfordrades omfattande förstärkningsarbeten, vilket medfört betydande merkostnader. Innan byggnadsarbetena igångsattes, beslöt byggnadsstyrelsen därför att göra en preliminär kostnadsutredning om de fortsatta arbetena. Denna resulterade i att även inbyggnaden i bergrummet och administrationsbyggnaden befanns ha ökat i kostnadshänseende.

Rent allmänt vill byggnadsstyrelsen framhålla, att anledningen till den inträffade situationen är att söka i den tidigare handläggningsordningen för byggnadsärenden. Med nu gällande ordning skulle ett förslag grundat på en kostnadsuppskattning av det slag varom här varit fråga, näppeligen ha underställts riksdagen. Inte heller skulle till byggnadsstyrelsens förfogande ha ställts medel för påbörjande av bergrumsanläggningen. De ökade krav på skyddsanordningar, som successivt vuxit fram efter 1958 och till vilka hänsyn måst tagas vid den slutliga projekteringen, har varit den främsta orsaken till att den på ett tidigt stadium gjorda kostnadsuppskattningen visat sig ohållbar.

Kostnaden uppskattas nu till 11 200 000 kr. för bergrumsanläggningen och 6 000 000 kr. för administrationsbyggnaden, vartill kommer kostnader på 300 000 kr. för anslutning till befintlig panncentral i väg- och vattenbyggnadsstyrelsens ämbetshus vid Västerbroplan. Tillhoppa uppgår kostnaden sålunda till 17 500 000 kr. enligt prisläget 1 juli 1961. Underlaget för kostnadsuppgifterna är dels de verkliga kostnaderna för de utförda sprängnings- och bergförstärkningsarbetena, dels detaljkostnadsberäknade bygghandlingar för bergrumsinklädnaden, dels ock en uppskattning baserad på arkitekthuvudritningar i vad avser administrationsbyggnaden.

Följande kostnader har av olika anledningar tillkommit, sedan 1958 års uppgifter lämnades.

I. Bergrumsanläggning

1. Prisstegring 1/7 1958—1/7 1961	700 000
2. Förstärkningsarbeten (utförda)	1 300 000
3. Ökade skydds krav och krav till följd av den tekniska utvecklingen:	
a) byggnadsarbeten	1 100 000
b) vvs-arbeten	635 000
c) el-arbeten	293 000
4. Diverse byggnads- och sprängningsarbeten	772 000
5. Skyddsskrotning av bergrum	300 000
6. Uttorkning av bergrumsanläggningen	100 000
	<hr/>
Summa tillkommande kostnader	5 200 000
Kostnad enligt 1958 års uppskattning	6 000 000
Summa kr. för bergrumsanläggningen	<hr/> 11 200 000

II. Administrationsbyggnaden

1. Prisstegring 1/7 1958—1/7 1961	600 000
2. Övrig kostnadsökning, ej specificerad	400 000
	<hr/>
Summa tillkommande kostnader	1 000 000

Kostnad enligt 1958 års uppskattning	5 000 000
<i>Summa kr. för administrationsbyggnaden</i>	<u>6 000 000</u>
<i>III. Anslutning till panncentral</i>	<u>300 000</u>

Sammanfattning

I. Bergrumsanläggning	11 200 000
II. Administrationsbyggnad	6 000 000
III. Anslutning till panncentral	300 000
Summa kr. totalt	<u>17 500 000</u>

Motiv:

I: 1. Kostnaden utgöres av indexpålägg till följd av automatiska kostnadsstegringar. Reduceringar har gjorts beträffande de delar av arbetena, som redan utförts.

I: 2. Berget har visat sig vara av sämre beskaffenhet än vad styrelsen och dess särskilda expertis i ärendet kunnat förutse, vilket förorsakat förstärkningsarbeten i betydande omfattning.

I: 3. a) Beloppet avser främst åtgärder, föranledda av de ökade kraven i skyddshänseende.

I: 3. b) På den vvs-tekniska utrustningen har under projekteringens gång uppstått ökade krav, förorsakade av de skärpta anspråken på dels anordningar för krigsfall, dels förstärkt brandskydd.

I: 3. c) El-arbetena dimensioneras i stor utsträckning av vvs-anläggningens omfattning.

I: 4. Denna post omfattar olika ökning, som orsakas av dels ett bättre beräkningsunderlag, dels oförutsebara fördyringar.

I: 5. Med hänsyn till den tid som förflutit sedan sprängningsarbetena avslutades är det från arbetarskyddssynpunkt nödvändigt, att skrotning av berget sker innan arbetena med inklädnaden påbörjas.

I: 6. Uttorkningskostnaden för anläggningen har tidigare ej beräknats. En uttorkning under ett till två år är dock nödvändig för att nedbringa fuktighetsgraden till godtagbara värden.

II: 1. Kostnaden utgöres av indexpålägg på grund av automatiska kostnadsstegringar.

II: 2. Kostnaderna är i huvudsak hänförliga till ett bättre beräkningsunderlag än tidigare.

III. Kostnaden, som avser anslutning till befintlig panncentral i väg- och vattenbyggnadsstyrelsens ämbetshus vid Västerbroplan, har tidigare ej medräknats. En anslutning till ämbetsbyggnadens panncentral har ansetts vara det mest rationella bl. a. från driftsekonomisk synpunkt.

Styrelsen har bearbetat byggnadsprojektet i syfte att nedbringa kostnaderna. Vissa besparingar har kunnat göras och till dessa har hänsyn tagits i de redovisade kostnaderna. Genom att utesluta uppförandet av vissa delar av nybyggnaden kan ytterligare reduceringar ernås. Styrelsen lämnar här en redovisning för dessa möjligheter. För jämförelsens skull medtages det projekterade förslaget som ett första alternativ.

Alt. 1. Bergrumsanläggning och administrationsbyggnad utföres samtidigt i tidigare planerad omfattning.

K o s t n a d e r :

Bergrumsanläggningen	11 500 000
Administrationsbyggnaden	6 000 000
	Summa kr. 17 500 000

Alt. 2. Administrationsbyggnaden uppdelas på två etapper, varvid entréhallen och den större forskarsalen med angränsande utrymmen utföres i etapp I. Den närbelägna staten tillhöriga s. k. stenvillan iordningställes.

K o s t n a d e r :

Bergrumsanläggningen	11 500 000
Etapp I av administrationsbyggnaden	4 700 000
Iordningställande av stenvillan för tjänsterum	100 000
	Summa kr. 16 300 000

Etapp II av administrationsbyggnaden	1 500 000
	Summa kr. (inkl. etapp II) 17 800 000

Alt. 3. Ett minimum av ovanjordsbyggnad utföres, omfattande hisstorn, hissmaskinrum och apparatrum. Forskarlokaler inredes i bergrumsanläggningen i översta planen på centrumbyggnaden och ett arkivfack. Den närbelägna stenvillan iordningställes.

K o s t n a d e r :

Bergrumsanläggningen	12 000 000
Hisstorn, hissmaskinrum och apparatrum	900 000
Iordningsställande av stenvillan för tjänsterum	100 000
	Summa kr. 13 000 000

Kostnaderna avser prisläget den 1 juli 1961.

I sammanhanget vill styrelsen anmäla, att riksarkivet förklarar sig endast kunna acceptera alternativ 1.

Byggnadsstyrelsen ansluter sig för sin del till alternativ 1. Enligt styrelsens mening skulle den besvärliga lokalsituationen för den centrala statsförvaltningen i Stockholm försvåras ytterligare, om riksarkivet inte planenligt kan utrymma de nuvarande lokalerna.

Under förutsättning av statsmakternas bifall till projektet torde inklädnadsarbetena i bergrumsanläggningen kunna påbörjas under hösten 1962 och vara avslutade våren 1964, vartill kommer en uttorkningsperiod om ett till två år. Byggnadstiden för administrationsbyggnaden beräknas till ca 18 månader och igångsättningen bör anpassas till byggnadsarbetena och uttorkningen i berg- rummet, så att hela anläggningen samtidigt kan tagas i bruk.

Byggnadsstyrelsen hemställer, att för nästa budgetår anvisas ett investerings- anslag av 3 000 000 kr.

2. Inredning och utrustning

Utrustningsnämnden för universitet och högskolor, som handhar inredningen och utrustningen av riksarkivets nybyggnad, hemställer i sin anslagsframställning för budgetåret 1962/63

att Kungl. Maj:t snarast beslutar, att riksarkivets nuvarande huvudbyggnad med adress Arkivgatan 3 i Stockholm alltfört skall disponeras av arkivet, samt i anslutning härtill bemyndigar nämnden att vid slutplaneringen för den nya riksarkivanläggningen å Mariebergsområdet räkna med att, förutom nämnda huvudbyggnad vid Arkivgatan, i mån av behov även den eller de ytterligare av riksarkivets nuvarande, staten tillhöriga lokaler, som Kungl. Maj:t vill framdeles bestämma, må i fortsättningen disponeras för arkivändamål,

att Kungl. Maj:t i princip godtager vad nämnden anför och förordar i fråga om att öka förvaringskapaciteten för bergrummen inom sagda nya anläggning,

att för budgetåret 1962/63 anslag anvisas med 2 000 000 kr. för inredning och utrustning av riksarkivets nybyggnad å Mariebergsområdet i Stockholm,

samt att därjämte bemyndigande utverkas åt nämnden att beställa inredning och utrustning för nämnda nybyggnad intill en kostnad av 2 000 000 kr., att gäldas tidigast under budgetåret 1963/64.

Av handlingarna inhämtas bl. a. följande.

Nybyggnaden för riksarkivet skall enligt godkänt förslag omfatta dels en administrationsbyggnad, innehållande kontorslokaler och utrymmen för vetenskaplig verksamhet m. m., dels ock en bergrumsanläggning med utrymmen för förvaring av arkivalier. Sprängningsarbetena för anläggningen, som påbörjades i januari 1960, har numera fullbordats. De egentliga byggnadsarbetena beräknas komma att igångsättas hösten 1961, vilket innebär att magasinerna i bergrummen kan beräknas vara färdiggjutna våren 1963 och byggnadsföretaget i sin helhet färdigställt hösten 1964. Bergrummen är planerade med en centralkärna, femsidig i sex plan. Utanför envar av dessa fem sidor skall finnas en ficka, även den i sex plan. En av fickorna skall dock tills vidare icke sprängas ut. En annan av dem är även avsedd som genomgång till hisschaktet, från vilket förbindelse skall finnas med administrationsbyggnaden.

Riksarkivet har uppgjort förslag till planering av magasinerna, i det väsentliga innebärande att två av fickorna inreds med två rörliga hylluppsättningar på vardera sidan och med en stationär hylluppsättning i mitten samt en ficka med enbart stationära hyllor. Totalt utvinnes härigenom 57 660 hyllmeter. Mot bakgrunden av riksarkivets nuvarande arkivaliebestånd och de accessioner av engångs- eller årlig natur, som riksarkivet har att emottaga, har utrustningsnämnden undersökt ett flertal möjligheter att öka förvaringsmagasinens kapacitet.

I sin strävan att öka förvaringskapaciteten har utrustningsnämnden i sitt förslag gjort fem avvikelser från riksarkivets förslag.

Dessa fem avvikelser framgår av följande sammanställning.

1. Även den ficka, för vilken riksarkivet föreslagit enbart stationära hyllor, inredes med rörliga sådana.
2. Ingen av de tre fickorna inredes med stationära mitthyllor.
3. Avståndet mellan yttervägg och hyllgavlar minskas i alla tre fickorna.
4. Antalet hyllplan ökas i vissa hyllor.
5. Hyllplaneringen ändras i visst avseende.

Riksarkivet har godtagit de under punkterna 1, 3 och 5 föreslagna avvikelserna men i övrigt motsatt sig nämndens förslag.

Riksarkivets skäl för stationära mitthyllor kan sammanfattas i följande fyra punkter.

a. Uppställning kan ske på den stationära mitthyllan av volymer av större format, som ej får plats i de rörliga hyllorna men som bör uppställas i sitt arkivaliska sammanhang. Bortfaller mitthyllan, återstår endast stationära hyllor i centralrummen. Av där tillgängliga ca 4 000 hyllmeter skulle ett visst antal meter behöva reserveras för de extra stora formaten med ytterligare förluster av utrymmen som följd.

b. Uppställning kan ske på sagda hyllor av sådana nyckelserier, t. ex. diaries, föredragningslistor o. d., vilka så ofta anlitas, att de bör vara lätt åtkomliga i anslutning till de serier av inkomna skrivelser eller koncept, med vilka de hör samman.

c. Omordnings-, ombuntnings- och omflyttningsarbeten o. d. underlättas.

d. Arbetsbord kan placeras mellan de stationära hyllsektionerna.

Riksarkivet framhåller för sin del, att stora fördelar av tätpackningssystemet endast kan vinnas, om detta kombineras med ett mindre system av stationära hyllor. Den allvarliga försämring, som ett avskaffande av den stationära mitthyllan skulle medföra, kompenseras enligt riksarkivet icke på något sätt av det ytterligare utrymme på inemot 4 500 hyllmeter, som därigenom skulle vinnas.

Gentemot riksarkivets skäl för en stationär mitthylla har kanslirådet Kromnow, som anlitats som expert i ärendet, och därvid tillika ingått som ledamot av nämnden, anfört:

Beträffande enstaka volymer av obevämt format, synes dessa ofta kunna placeras tvärs över hyllsystemet. Detta medför en viss utrymmesförlust, men leder i gengäld till att sådana arkivalier inte behöver brytas ut ur sitt ordinarie sammanhang. Måste likväl enstaka volymer eller delar av serier av formatskäl brytas ut ur sitt sammanhang, kan dessa givetvis teoretiskt likaväl placeras 25—30 meter längre bort — dvs. på hyllor i centralrummen — som 5—10 meter inom respektive ficka. — I fråga om ofta anlidade register, bör dessa givetvis stå uppställda i anslutning till expeditioner och forskarsalar eller i centralrummen. Övriga relativt ofta använda serier, såsom diaries och föredragningslistor, synes dock utan större olägenheter kunna uppställas inom tätpackningssystemet i omedelbar anslutning till de serier med vilka de hör samman. — Ordningsarbeten (punkt c), vilka normalt bedrivs i de särskilda ordnarrummen i administrationsbyggnaden, måste i begränsad omfattning ske även i magasinen, exempelvis omflyttningar och förskjutningar. Dylika arbeten har bedömts i vissa fall vara något besvärligare i rörliga hyllor än i stationära, men knappast i större utsträckning. — Rörliga bord och rörliga hyllvagnar (punkt d), vilka bekvämt kan förflyttas i tillräckligt breda mittgångar, kan vara till stor hjälp vid arbeten i magasin med enbart tätpackningssystem. Av olika skäl bör ombuntningsarbeten oavsett hyllinredningen förläggas till centralrum, ordnarrum eller andra utrymmen.

Utrustningsnämnden framhåller för egen del därutöver, att de åberopade skälen emot ett slopande av den stationära mitthyllan inte synes nämnden så starka, att de rimligen kan motivera ett avstående av den väl behövliga kapacitetsökning, som hyllans slopande möjliggör. Nämnden vill inte förneka, att i och för sig förståeliga skäl föreligger för riksarkivets planering med sådana hyllor. De kan nog anses innebära vissa fördelar i avseende på arkivaliernas systematiska uppställning och från synpunkten av bekvämlighet i det dagliga, dock jämförelsevis begränsade arbetet inom magasinerna. Nämnda fördelar skulle emellertid vinnas på bekostnad av betydande hyllutrymmen. Såväl från ekonomisk synpunkt som med hänsyn till arkivsituationen i stort på kortare och längre sikt synes det nämnden angeläget, att de nya arkivlokalerna kommer till ett så effektivt utnyttjande som möjligt. En avvägning måste därför göras mellan de skäl, som talar för respektive emot riksarkivets ifrågavarande planering. För sin del finner nämnden de övervägande skälen tala för alternativet att förlänga hyllraderna genom att slopa de stationära hyllorna.

I fråga om förslaget om ett ökat antal hyllplan anför riksarkivet, att detta skulle medföra att det översta hyllplanet skulle komma att ligga på en alltför stor höjd över golvet (mer än två meter), varför uppställning och nertagning av arkivalier skulle bli obekvämt för personalen och fordra hjälpmedel.

Med hänsyn till angelägenheten av att de dyrbara magasinutrymmena kommer till effektivt utnyttjande, anser nämnden dock att en ökning av antalet hyllplan bör ske. Enligt nämndens uppfattning kan olägenheten av att behöva tillgripa ett mekaniskt hjälpmedel för att nå översta hyllplanet inte vara så stor, att den uppväger fördelarna av ett ökat antal hyllmeter. Nämnden anser vidare, att frågan om det översta hyllplanets utformning bör göras till föremål för överväganden med riksarkivet i samband med slutplaneringen.

Till stöd för sin hemställan, att riksarkivet alltfört skall få disponera den nuvarande huvudbyggnaden och andra av arkivet nu disponerade lokaler anför utrustningsnämnden bl. a. följande.

Till förvaringsmagasinen inom anläggningen på Mariebergssområdet bör enligt nämndens mening överföras endast sådana delar av riksarkivets nuvarande samlingar, som med hänsyn till sin art bör förvaras där för framtiden. Övriga delar av bestånden — främst det mindre frekventa materialet och så stora delar som anses möjligt av arkivalier av »obekväma» format — bör däremot kvarligga inom av arkivet nu disponerade lokaler, dock givetvis icke alltid på nuvarande platser, intill dess de överföres till en framtida avlastningsdepå utanför Stockholm. Även de accessioner från centralförvaltningen, som prövas motiverade och från allmän synpunkt önskvärda, bör fördelas mellan den nya anläggningen och riksarkivets nuvarande arkivlokaler efter samma grund som arkivets arkivaliebestånd.

Utrustningsnämnden har ännu inte haft möjlighet att slutligt planera och kostnadsberäkna den kommande inredningen och utrustningen av riksarkivets nybyggnad. Nämnden har tidigare meddelats bemyndigande att under budgetåret 1961/62 beställa inredning och utrustning intill en kostnad av 3 200 000 kr., att gäldas tidigast budgetåret 1962/63. Det givna bemyndigandet kommer icke att till någon del utnyttjas under innevarande budgetår. Såvitt nu kan bedömas, kommer beställningar av hyllinredning att utläggas tidigast under loppet av hösten 1962. Det är att räkna med att i samband med beställningarna och där- efter successivt under tillverkningstiden avsevärda förskottsbetalningar behöver

göras. Enligt nämnden bör — med hänsyn till att bergrummen beräknas bliva färdiggjutna under senare delen av budgetåret 1962/63 och till behovet av att verkställa förskottsinbetalningar — för budgetåret 1962/63 för anskaffning av hyllinredning beviljas ett anslag av åtminstone 2 000 000 kr. Om så sker, bör det tidigare meddelade beställningsbemyndigandet kunna begränsas till likaledes 2 000 000 kr., att gäldas tidigast under budgetåret 1963/64.

3. Departementschefen

Nybyggnaden. Såsom framgått av det föregående har de beräknade kostnaderna för riksarkivets planerade nybyggnad stigit från 11 miljoner kr. enligt prisläget den 1 juli 1958 till 17,5 miljoner kr. enligt prisläget den 1 juli 1961. Av kostnadsökningen på 6,5 miljoner kr. hänför sig 1,3 miljoner kr. till inträffad prisstegring under tiden den 1 juli 1958—den 1 juli 1961, varför den egentliga ökningen utgör 5,2 miljoner kr. Av nämnda belopp hänför sig 4,5 miljoner kr. till bergrumsanläggningen, 0,4 miljoner kr. till administrationsbyggnaden och 0,3 miljoner kr. till anslutning till befintlig panncentral i väg- och vattenbyggnadsstyrelsens ämbetsbyggnad vid Västerbroplan. Kostnadsökningen för bergrumsanläggningen beror enligt byggnadsstyrelsen till väsentlig del därpå, att berget visat sig vara av sämre beskaffenhet än vad styrelsen kunnat förutse, vilket förorsakat betydande förstärkningsarbeten, samt att skyddskraven ökat till följd av den tekniska utvecklingen. Vad avser administrationsbyggnaden framhåller styrelsen, att den nu uppskattade kostnaden grundar sig på bättre underlag än vad som fanns vid den tidigare uppskattningen. Kostnaden för anslutning av riksarkivets nybyggnad till en befintlig panncentral har styrelsen inte tidigare inkalkylerat i kostnaderna.

Kostnadsökningen för ifrågavarande byggnadsföretag ter sig onekligen mycket stor. Vid beredningen av frågan har kunnat konstateras, att någon utökning av byggnadsprogrammet jämfört med det som låg till grund för riksdagens år 1958 fattade beslut icke ägt rum. Byggnadsstyrelsen har givit en utförlig redovisning av de i kostnadsökningen ingående posterna. Såsom styrelsen påpekat vilade de tidigare framlagda beräkningarna endast på skissritningar. De nu redovisade beräkningarna baseras däremot dels på verkliga kostnader för sprängnings- och bergförstärkningsarbetena, dels på bygghandlingar för bergrumsinklädnaden, dels slutligen på arkitekthuvudritningar för administrationsbyggnaden.

Styrelsen har — i det läge som uppstått genom den kraftiga kostnadsökningen — redovisat tre alternativ för en lösning av riksarkivets byggnadsfråga, av vilka styrelsen ansluter sig till det alternativ, som omfattar det beslutade programmet i dess helhet. Riksarkivet har förklarat sig kunna acceptera endast detta alternativ.

Vid prövning av de olika alternativen har jag kommit till den uppfattningen, att nybyggnaden bör omfatta det ursprungligen avsedda programmet. Härvid

har jag bl. a. beaktat, att ett fullföljande av detta program kommer att innebära en mycket betydande lättnad i lokalhänseende för den centrala statsförvaltningen i Stockholm.

Vad gäller kostnaderna för riksarkivets nybyggnad finns det enligt min mening anledning räkna med att byggnadsstyrelsen i sitt fortsatta arbete skall kunna nedbringa dessa genom att bl. a. begränsa de arbeten, som hänför sig till skyddsanordningarna. Med hänsyn bl. a. härtill och till att kostnadsberäkningen i allt väsentligt vilar på ett tillförlitligt underlag förutsätter jag, att kostnadsramen för nybyggnaden under alla förhållanden icke skall överstiga 17,5 miljoner kr. enligt prisläget den 1 juli 1961.

I enlighet med byggnadsstyrelsens förslag bör medelsanvisningen till nybyggnad för riksarkivet för nästa budgetår beräknas till 3 000 000 kr. På basis härav har efter hörande av byggnadsstyrelsen uppgjorts följande finansierings- och investeringsplaner.

Finansieringsplan

(1 000-tal kr.)

<i>Tillgängliga medel</i>		<i>Medelsförbrukning</i>	
Medelsreservation per 30/6 1961	107	Beräknad medelsförbrukning	
Anslag för budgetåret 1961/62	3 000	för budgetåret:	
Erforderligt anslag för budgetåret		1961/62	1 600
1962/63	3 000	1962/63	4 507
	<hr/>		<hr/>
	Summa kr. 6 107		Summa kr. 6 107

Investeringsplan

(1 000-tal kr.)

Byggnadsföretag	Kostnadsram					Medelsförbrukning				Byggnadstider	
	per 1/7 1958	per 1/7 1961	ändring 1/7 1960—1/7 1961			faktisk t. o. m. 30/6 1961		beräkn. för 1961/62	beräkn. för 1962/63	företaget påbörjat (resp. beräknas påbörjas)	företaget beräknas färdig- ställt
			totalt	pris- stegring	övrig kostn. ändring	totalt	för 1960/61				
<i>Nybyggnad för riksarkivet:</i>											
Bergbrumsanläggning	6 000	11 200	+ 5 200	+ 700	+ 4 500	2 643	1 766	1 600	4 207	11. 1959	våren 64 ¹
Administrationsbyggnad . . .	5 000	6 000	+ 1 000	+ 600	+ 400	—	—	—	—	hösten 63	våren 65
Anslutning till panncentral . .	—	300	+ 300	—	+ 300	—	—	—	300		
Summa	11 000	17 500	+ 6 500	+ 1 300	+ 5 200	2 643	1 766	1 600	4 507		

¹ Härtill kommer 1—2 års torktid.

Inredning och utrustning. Utrustningsnämnden har, såsom framgår av det föregående, hemställt att Kungl. Maj:t måtte taga ställning till av nämnden framlagda förslag rörande dispositionen av vissa lokaler för riksarkivet samt i princip godtaga vad nämnden anfört och förordat i fråga om möjligheterna att öka förvaringskapaciteten i bergrummen. Den av nämnden väckta frågan om arkivets lokaldisposition synes inte behöva tagas upp i detta sammanhang. Vad frågan om förvaringskapaciteten beträffar har den i det föregående lämnade redogörelsen visat, att utrustningsnämnden och riksarkivet har delvis olika uppfattning i fråga om magasinens hyllinredning. På grund främst av att det synes mig i hög grad angeläget att det ständigt växande behovet av arkivutrymmen tillvaratages så effektivt som möjligt, anser jag mig i denna fråga böra godtaga den uppfattning som företrädes av utrustningsnämnden. Jag förordar alltså, att bergrummen inreds i huvudsaklig överensstämmelse med nämndens förslag.

I fråga om medelsbehovet för nästa och därpå kommande budgetår vill jag framhålla följande. Såsom framgår av den förut återgivna, av byggnadsstyrelsen i februari 1962 avgivna skrivelsen kan — under förutsättning av statsmakternas bifall till byggnadsprojektet — de byggnadsarbeten, som avser bergrumsanläggningen, beräknas vara avslutade tidigast våren 1964. Hela anläggningen inklusive administrationsbyggnaden kan vid sådant förhållande komma att tagas i bruk tidigast under år 1965. Med hänsyn härtill synes några egentliga inrednings- och utrustningsarbeten knappast kunna påbörjas förrän tidigast under budgetåret 1963/64. Jag anser mig därför inte böra för ändamålet beräkna medel för nästa budgetår. Det förra året lämnade bemyndigandet att beställa här avsedd inredning och utrustning intill ett värde av högst 3 200 000 kr. bör däremot, såvitt gäller tidigaste tidpunkten för betalning, avse den 1 juli 1963.

Med hänvisning till vad jag sålunda anfört, torde de tidigare redovisade finansierings- och investeringsplanerna böra godkännas. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riskdagen

att till *Nybyggnad för riksarkivet* för budgetåret 1962/63 under statens allmänna fastighetsfond anvisa ett investeringsanslag av 3 000 000 kr.

III. Byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala

1. Anslagsäskanden

Såsom framgått av det föregående har, i avbidan på särskild proposition, i årets statsverksproposition beräknats ett investeringsanslag av 5 333 000 kr. till byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala.

I skrivelse den 28 augusti 1961 har *byggnadsstyrelsen* hemställt om ett investeringsanslag för budgetåret 1962/63 av 9 300 000 kr. för byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala. Beträffande de för nästa budgetår aktuella byggnadsföretagen inhämtas av tillgängliga handlingar bl. a. följande rörande de förslag,

som jag ansett mig böra helt eller delvis biträda. Jag tillåter mig i övrigt att hänvisa till handlingarna i ärendet.

Nybyggnad för övningslaboratorier för fysik och kemi

I skrivelse den 8 december 1961 har *byggnadsstyrelsen* lämnat en redogörelse för övningslaboratorierna för fysik och kemi vid universitetet i Uppsala, för övningslaboratoriet för fysik vid universitetet i Lund samt för övningslaboratoriet för fysik vid Chalmers tekniska högskola. I redogörelsen har uppgifter lämnats om kostnader, byggnadstider och programmerade nettoytor. Dessa uppgifter framgår av följande sammanställning.

	Uppsala	Lund	Göteborg
Kostnad, miljoner kr.	10,0	1,6	6,0
Byggnadsarbetena påbörjades	maj 1961	sept. 1960	juni 1960
beräknas vara avslutade	maj 1963	sept. 1961	maj 1962
Nettoytor, m ²	5 359	1 289	3 606

Den för nybyggnaden för övningslaboratorierna i Uppsala redovisade nettoytan fördelar sig enligt styrelsen med hälften på vart och ett av ämnena fysik och kemi.

Samtliga kostnader är enligt styrelsen beräknade på grundval av anbud med beräknade tillägg för icke anbudsreglerade kostnader. Styrelsen framhåller, att de ursprungligen beräknade kostnaderna för samtliga övningslaboratorier — 20,5 miljoner kr. enligt prisläget den 1 juli 1959 — kunnat reduceras med 2,9 miljoner kr. till nu beräknade 17,6 miljoner kr. enligt prisläget den 1 juli 1961.

Nybyggnad för limnologisk institution

Nybyggnaden är dimensionerad för en intagning av 24 studerande två gånger per läsår. Undervisningskapaciteten i ämnet kommer härigenom i nivå med undervisningskapaciteten i övriga biologiska discipliner vid universitetet. Nybyggnaden omfattar även en särskild avdelning för tillämpad limnologi avseende vattenföroreningarnas inverkan på växt- och djurliv.

Tillbyggnad för institutionen för fysiologisk botanik

Tillbyggnaden för denna institution har föranletts av önskemålet att samma undervisningskapacitet erhålles i ämnet botanik som i ämnet zoologi. En sådan överensstämmelse skulle erhållas efter en tillbyggnad av institutionen för fysiologisk botanik svarande mot den ökning av undervisningskapaciteten, som kommer att föreligga sedan nybyggnaden för zoofysiologiska institutionen färdigställts.

Genom beslut den 15 december 1961 har Kungl. Maj:t godkänt huvudhandlingar för tillbyggnaden. Byggnadsstyrelsen beräknar kostnadsramen till 1 400 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1961, vilket innebär en sänkning av kostnadsramen med 100 000 kr. i förhållande till den tidigare redovisade kostnadsramen på 1 500 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1960.

Om- och tillbyggnad för universitetsbiblioteket

Såsom framgår av 1960 års statsverksproposition (bilagan 30, kapitalbudgeten, punkt 4) skall detta byggnadsföretag genomföras i tre sammanhängande etapper. Den första omfattar i huvudsak inbyggnad av norra gården för skyddsrum och läsesal, den andra i huvudsak inbyggnad av södra gården för expeditionslokaler och magasin samt den tredje vissa omdispositioner av den befintliga byggnaden. Tillbyggnaden skall uppföras med planerat skyddsrum i enlighet med vad riksdagens statsutskott förordat i utlåtande 1959: 109.

I skrivelse den 23 november 1961 har *byggnadsstyrelsen* redovisat förnyad kostnadsberäkning beträffande om- och tillbyggnaden för universitetsbiblioteket. I skrivelsen har styrelsen anfört följande.

Enligt prisläget den 1 juli 1958 uppskattades kostnaderna för byggnadsföretaget till ca 5 500 000 kr. Beloppet baserades på en kostnadsuppskattning enligt prisläget den 1 juli 1957, som slutade på ca 5 300 000 kr. Preliminärt uppskattades merkostnaden för anordnande av skyddsrum för vissa delar av bibliotekets samlingar till ca 300 000 kr. i förhållande till kostnaden för motsvarande förvaringsutrymmen i normal källarvåning. Kostnadsuppskattningarna utfördes på grundval av skisser i skala 1:200 och inkluderade inga yttre arbeten. 1959 års riksdag beslöt, att tillbyggnaden skulle utföras med skyddsrum och godtog en kostnadsram av 5 500 000 kr. Byggnadsstyrelsen har fortsatt projekteringen av byggnadsföretaget så att i det närmaste fullständiga bygghandlingar föreligger för de två första av de tre etapperna. Några byggnadsarbeten har ännu inte påbörjats. Under projekteringsarbetets gång har det visat sig, att byggnadsåtgärderna med hänsyn till särskilt de krav som numera ställts beträffande det »fullträffsäkra» skyddsrummet måste bli betydligt mer komplicerade än som bedömts i samband med tidigare kostnadsuppskattningar. Enligt en med anledning härav företagen ny kostnadsuppskattning har kostnaden stigit från ca 6 000 000 till ca 9 400 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1960. Häri ingår ej kostnader för vissa gemensamma anläggningar. Huvuddelen av ökningen är hänförlig till det »fullträffsäkra» skyddsrummet jämte tillkommande förbindelsegång.

Kostnadsökningen fördelar sig på följande sätt:

1. Fullträffsäkert skyddsrum	1 500 000
2. Förbindelsegång	350 000
3. Grundförstärkning, södra gården	300 000
4. Normalskyddsrum	200 000
5. Utökad volym	150 000
6. Utökad elprogram	400 000
7. Eftersatt underhåll	100 000
8. Oförutsett	400 000

Summa kr. 3 400 000

I anslutning härtill får styrelsen rörande de olika posterna anföra:

1. *Fullträffsäkert skyddsrum*

I det tidigare förslaget är skyddsrummet planerat i två källarvåningar med förstärkt takbjälklag och förstärkt yttermur. Den övre källarvåningen, våning 0, upptar norra gårdens hela yta medan den nedre, våning 00, endast upptar mittpartiet. Avsikten med denna begränsning i våning 00 var att undvika dyrbara spontnings- och grundförstärkningsarbeten. Vid det fortsatta projekteringsarbetet framkom att även skyddsrummets övriga omslutande väggar samt golv

måste göras avsevärt kraftigare för att det avsedda skyddet skulle ernås. Den därigenom minskade golvytan i våning 0 har kompenseras genom motsvarande ökning i våning 00. Grövre konstruktioner och därav föranledd ökad volym samt omfattande spontnings- och grundförstärkningsarbeten på den befintliga byggnaden, som blivit nödvändiga, har avsevärt bidragit till den högre kostnaden.

2. Förbindelsegång

Transportförbindelsen till våning 00 i skyddsrummet är i det tidigare förslaget ordnad genom intern hiss från våning 0, vilket innebär en omlastning vid transporter. I samband med utvidgningen av den nedre våningen visade det sig möjligt och lämpligt att skapa en förbindelsegång direkt till det centrala hiss-batteriet. Denna programändring medför visserligen en merkostnad men förbindelsen innebär en sådan arbetsbesparing för biblioteket att den kan anses motiverad.

3. Grundförstärkning, södra gården

Vid utformningen av tillbyggnaden på södra gården begränsades utsträckningen av nedre källaren, våning 00, med tanke på att undvika spontning samt förstärkning av befintliga grundmurar. Efter närmare undersökningar i samband med den fortsatta projekteringen har dock vissa sådana arbeten ansetts oundgängliga.

4. Normalskyddsrum

Normalskyddsrummet i den befintliga byggnaden är ett provisorium. I det tidigare förslaget är det »fullträffsäkra» skyddsrummet planerat även som personskyddsrum. De tre slussar som är en följd härav skulle emellertid bli mycket hindersamma för den primära fredliga användningen som magasin. Ventilationsutrustningen skulle bli omfattande och dyrbar. För att förenkla och förbilliga slussar och ventilation syntes det fördelaktigare att arrangera det behövliga personskyddet i normalskyddsrum. En ombyggnad av det befintliga visade sig direkt olämplig ur såväl konstruktions- som kostnadssynpunkt. Det blir sålunda nödvändigt att planera ett nytt normalskyddsrum under tillbyggnaden på södra gården.

5. Utökad volym

Tillbyggnaden på södra gården har genom ändrad takutformning fått en något utökad volym.

6. Utökat elprogram

Den tidigare kostnadsuppskattningen utfördes som förut nämnts på grundval av skisser i skala 1:200. Nu föreliggande elprogram omfattar mera än vad som då bedömdes behöva inrymmas i detsamma. Dessutom har under projekteringsarbetets gång hissprogrammet ändrats. Det tidigare förutsatte ganska omfattande byggnadsåtgärder för en ny hiss med bl. a. rivning och nybyggnad av trappa samt över tak uppbyggt hissmaskinrum. I det nya hissprogrammet föreslås den nya hissen förlagd intill två äldre, vilka i sin tur utbytes mot nya, varigenom kollektiv manövrering kan anordnas för de tre hissarna. Hissmaskinrummet utbygges under det befintliga taket. I handskriftsavdelningen ersättes en befintlig hiss med två nya. Vidare har det befunnits nödvändigt att flytta två befintliga bokhissar till annat läge i huset. Därtill har ytterligare tre bokhissar tillkommit, varav två med två och en med åtta stannplan.

7. Eftersatt underhåll

Vid närmare genomgång av byggnaden har det visat sig, att beläggningen på terrassen i våning 3 måste göras om. Arbetet är oberoende av ombyggnaden men bör lämpligen utföras i samband med denna.

Här har hänsyn icke tagits till övriga underhållsåtgärder, som skulle ha vidtagits i samband med det normala underhållet och som ingår i båda kostnadsuppskattningarna. Dels har en del sådana åtgärder uppskjutits i avvaktan på om- och tillbyggnaden, dels kommer genom ombyggnaden en del sådana åtgärder att vidtagas tidigare än vad som skulle skett i samband med normalt underhåll.

8. Oförutsett

Då det under projekteringsarbetets gång framkommit att byggnadsåtgärderna är betydligt mer komplicerade än man tidigare haft anledning att antaga, har det befunnits ofrånkomligt att öka kostnadsposten för oförutsedda arbeten.

Som förut nämnts grundar sig kostnadsuppskattningen 9 400 000 kr. på prisläget den 1 juli 1960. Med hänsyn till de prisförändringar, som därefter intill den 1 juli 1961 inträffat, ökar beloppet till 9 700 000 kr. På grund av den mycket betydande merkostnad, som numera visat sig förenad med att anordna ett »fullträffsäkert» skyddsrum i universitetsbiblioteksbyggnaden, måste byggnadsstyrelsen ifrågasätta, om det är ekonomiskt försvarbart att lösa skyddsrumfrågan på sätt här förutsatts. Byggnadsstyrelsen anser det inte osannolikt, att andra lösningar kan — åtminstone byggnadsekonomiskt — ställa sig fördelaktigare. Alternativt kan sålunda tänkas en förläggning av de värdefullare delarna av bokbeståndet i anslutning till biblioteksdepån i Bålsta eller till någon av de planerade nybyggnaderna för universitetet. I det senare fallet erfordras givetvis skyddsrum med samma kvalifikationer som det i universitetsbiblioteket planerade men kostnaderna kan antagas bli lägre, beroende på att det är mindre komplicerat att bygga skyddsrum i samband med ett nybygge än att anordna skyddsrum i en befintlig byggnad. Även de mycket stora belastningar i planen ovanför skyddsrummet, som det rör sig om i ett bibliotek sådant som universitetsbiblioteket, ställer särskilda krav på konstruktionerna av skyddsrummet. Någon utredning, som kan ligga till grund för en bedömning, om någotdera av dessa alternativ skulle ur olika synpunkter vara att föredraga framför det nu framlagda, saknas emellertid för närvarande och den skulle uppenbarligen bli tämligen tidsödande. Det kan befaras att en dylik utredning kommer att medföra en fördröjning av igångsättningen av om- och tillbyggnadsarbetena. Styrelsen anser sig icke kunna avgöra, om olägenheterna av en förskjutning av arbetena är så stora, att de planenligt bör utföras oaktat de höga kostnaderna.

Därest Kungl. Maj:t anser någon ändring icke böra ske i fråga om förläggningen av skyddsutrymmena för universitetsbiblioteket hemställer styrelsen, att Kungl. Maj:t måtte för den fortsatta projekteringen av om- och tillbyggnadsarbetena godtaga som kostnadsram — däri icke inräknade kostnader för gemensamma anläggningar — ett belopp av 9 700 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1961.

I en promemoria av den 21 december 1961, vilken överlämnats till ecklesiastikdepartementet, har *överbibliotekarien* — efter företagen omprövning av universitetsbibliotekets minimibehov av utrymme i magasin av skyddsrumskaraktär — beräknat detta minimibehov till sammanlagt ca 8 100 hyllmeter. Beräkningen utgår från beståndets storlek i december 1961. För handskriftssamlingen — men ej för övriga samlingar — har tillagts ett mindre utrymme för tillkommande förvärv.

Av inom *byggnadsstyrelsen* upprättade promemorior — daterade den 22 december 1961 respektive den 3 januari 1962 — vilka överlämnats till ecklesiastik-

departementet, inhämtas bl. a., att det fullträffsäkra skyddsrummet enligt det vid 1959 års riksdag fattade beslutet har följande kapacitet:

Våning 0	9 900	hyllmeter
» 00	5 600	»
	Summa 15 500 hyllmeter	

Om våning 00 — och som en följd härav även en förbindelsegång — utgår ur programmet, vilket från teknisk synpunkt icke möter något hinder, uppskattar byggnadsstyrelsen den därigenom uppkommande kostnadsminskningen till 1 miljon kr.

Sammanfattningsvis må följande tablå redovisas för att belysa de två tidigare presenterade alternativen beträffande det fullträffsäkra skyddsrummet. De angivna kostnadsramarna avser byggnadsföretaget i dess helhet.

Det fullträffsäkra skyddsrummets kapacitet	Kostnadsram (1 000-tal kr.)				
	per 1/7 1958	per 1/7 1961	ändring 1/7 1958—1/7 1961		
			totalt	pris- stegring	övrig kostn. ändring
<i>Alt. 1.</i> 15 500 hyllmeter (= vån. 0 + vån. 00) ..	5 500	9 700	+ 4 200	+ 800	+ 3 400
<i>Alt. 2.</i> 8 600 hyllmeter (= vån. 0)	5 500	8 700	+ 3 200	+ 800	+ 2 400

Alternativ 1 är lika med det ursprungliga programmet. *Alternativ 2* täcker det av överbibliotekarien anmälda minimibehovet av 8 100 hyllmeter samt medger dessutom en tillväxt på 500 hyllmeter.

2. Departementschefen

Medelsanvisningen för byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala för nästa budgetår synes böra begränsas till 3 733 000 kr. Efter hörande av byggnadsstyrelsen har på basis härav uppgjorts följande finansierings- och investeringsplaner.

Finansieringsplan

(1 000-tal kr.)

Tillgängliga medel

Medelsreservation per 30/6 1961	5 629
Anslag för budgetåret 1961/62	5 148
Erforderligt anslag för budget- året 1962/63	3 733

Summa kr. 14 510

Medelsförbrukning

Beräknad medelsförbrukning budgetåret:	
1961/62	7 610
1962/63	6 900

Summa kr. 14 510

Byggnadsföretag	Kostnadsram				
	per 1/7 1960	per 1/7 1961	ändring 1/7 1960—1/7 1961		
			totalt	pris- stegring	övrig kostn.- ändring
I. Företag påbörjade före 1/7 1961					
Nybyggnad för geografiska institu- tionen	5 675	5 675	—	—	—
Nybyggnad för zoofysiologiska insti- tutionen	4 200	4 200	—	—	—
Nybyggnad för övningslaboratorier för fysik och kemi	ca 10 000	10 000	—	—	—
Nybyggnad för limnologiska institu- tionen m. m.	3 100	3 190	+ 90	+ 90	—
Ombyggnad av gamla konsistoriehu- set	540	540	—	—	—
Summa I					
II. Företag avsedda att påbörjas 1961/62					
Tillbyggnad för institutionen för fysiologisk botanik	1 500	1 400	— 100	—	— 100
Summa II					
III. Företag avsedda att påbörjas 1962/63					
Om- och tillbyggnad för universi- tetsbiblioteket	5 500 ¹	8 700	+ 3 200	+ 800	+ 2 400
Summa III					
Totalt					

¹ Enligt prisläget den 1 juli 1958.

² Medel har här beräknats enbart för den fortsatta projekteringen. Medel för byggnadsarbetenas påbörjande avses skola äskas på tilläggsstat våren 1963.

³ Gäller etapp I och II.

I 1960 års statsverksproposition (bilagan 30, kapitalbudgeten) beräknades medel för uppförande av dels övningslaboratorier för fysik och kemi vid universitetet i Uppsala med plats för 200 årligen nyintagna studerande i vardera ämnet, dels övningslaboratorium för fysik vid universitetet i Lund med plats för 160 årligen nyintagna studerande dels också övningslaboratorium för fysik vid Chalmers tekniska högskola med plats för 160 årligen nyintagna filosofie studerande. Genom beslut den 5 maj 1960 uppdrog Kungl. Maj:t åt byggnadsstyrelsen att i fråga om övningslaboratorierna inkomma med dels redogörelse i form

ringsplan

tal kr.)

Medelsförbrukning				Byggnadsprogram fastställt av (resp. beräknas ingivas till) K. Maj:t	Huvudhandlingar fastställda av (resp. beräknas ingivas till) K. Maj:t	Byggnadstider	
faktisk t. o. m. 30/6 1961		beräkn. för 1961/62	beräkn. för 1962/63			företaget påbörjat (resp. beräknas påbörjas)	företaget beräknas färdigställt
totalt	för 1960/61						
5 115	65	560	—				
3 369	1 840	830	—			6. 1959	9. 1961
304	304	4 000	4 500			5. 1961	5. 1963
132	80	1 600	1 300			7. 1961	4. 1963
220	213	320	—			12. 1960	10. 1961
9 140	2 502	7 310	5 800				
35	23	100	900	30/6 1960	15/12 1961	6. 1962	1. 1964
35	23	100	900				
300	162	200	200 ^a			5. 1963	5. 1965 ^a
300	162	200	200				
9 475	2 687	7 610	6 900				

av ritningar m. m., dels utförligast möjliga beräkningar av kostnaderna. Nämnda redogörelse och kostnadsberäkningar har nu lämnats av byggnadsstyrelsen. Jag konstaterar med tillfredsställelse, att kostnaderna för övningslaboratorierna har kunnat reduceras från ursprungligen uppskattade 20,5 miljoner kr. enligt prisläget den 1 juli 1959 till nu beräknade 17,6 miljoner kr. enligt prisläget den 1 juli 1961.

Beträffande nybyggnaden för limnologiska institutionen har byggnadsarbetena påbörjats i juli 1961 och beräknas vara slutförda i april 1963. Ökning av kost-

nadsramen — 90 000 kr. — hänför sig helt till inträffad prisstegring under tiden den 1 juli 1960—den 1 juli 1961.

Tillbyggnaden för institutionen för fysiologisk botanik är föranledd av önskemålet att i ämnet botanik snarast möjligt åstadkommes samma undervisningskapacitet, som kommer att finnas inom ämnet zoologi. Genom beslut den 15 december 1961 har Kungl. Maj:t godkänt huvudhandlingar för ifrågasvarande tillbyggnad. Den nu redovisade, på huvudhandlingar grundade kostnadsramen uppgår till 1 400 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1961. Enligt prisläget den 1 juli 1960 uppskattades kostnadsramen till ca 1 500 000 kr. Kostnadsramen har sålunda kunnat reduceras med 100 000 kr. Byggnadsstyrelsen räknar med att byggnadsarbetena för tillbyggnaden skall kunna påbörjas i juni 1962 och vara avslutade i januari 1964.

Beträffande om- och tillbyggnad för universitetsbiblioteket vill jag erinra om att riksdagen år 1959 beslutit, att tillbyggnaden skall utföras med planerat fullträffsäkert skyddsrum. Kostnaderna för hela byggnadsföretaget uppskattades vid denna tidpunkt till 5 500 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1958. Kostnaderna grundades på skissritningar i skala 1:200. Merkostnaden för anordnande av det fullträffsäkra skyddsrummet beräknades uppgå till ca 300 000 kr. utöver kostnaderna för motsvarande förvaringsutrymmen i en normal källarvåning.

Kungl. Maj:ts förslag till riksdagen beträffande om- och tillbyggnaden för universitetsbiblioteket omfattade icke skyddsrummet, vilket infördes i byggnadsprogrammet genom riksdagens beslut

Såsom framgår av det föregående har vid den förnyade kostnadsuppskattning, som byggnadsstyrelsen verkställt, kostnaden för förevarande byggnadsföretag stigit från ca 5 500 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1958 till ca 9 700 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1961. Av kostnadsökningen på 4 200 000 kr. hänför sig 800 000 kr. till inträffad prisstegring under tiden den 1 juli 1958—den 1 juli 1961. Den egentliga kostnadsökningen utgör sålunda 3 400 000 kr. Härav faller 1 500 000 kr. på det fullträffsäkra skyddsrummet. Direkt samband med skyddsrummet har en tillkommande förbindelsegång, kostnadsuppskattad till 350 000 kr. En anledning till den mycket betydande kostnadsökningen för skyddsrummet är att det vid de närmare studierna av frågan visat sig byggnadstekniskt utomordentligt komplicerat att bygga ett skyddsrum av den storlek och karaktär det här gäller under nivån för grundmurarna till en så tung byggnad som universitetsbiblioteket utgör. Övriga i kostnadsökningen ingående poster — tillhoppa 1 550 000 kr. — hänför sig bl. a. till sådana arbeten, som vid den fortsatta projekteringen visat sig nödvändiga men som inte kunde förutses vid den tidigare kostnadsuppskattningen.

Den av byggnadsstyrelsen nu redovisade kostnadsramen för förevarande byggnadsföretag grundar sig vad avser första och andra etapperna — inbyggnad av norra och södra gårdarna — på i det närmaste fullständiga bygghandlingar. Projekteringen av tredje etappen — ombyggnad av den befintliga byggnaden — har emellertid inte förts så långt, att underlag för en tillförlitlig kostnadsberäkning föreligger. En på huvudhandlingar grundad kostnadsberäkning för

byggnadsföretaget i dess helhet föreligger sålunda inte. Med hänsyn härtill synes det i och för sig vara motiverat, att förslag i ämnet förelägges riksdagen först sedan byggnadsstyrelsen redovisat en på huvudhandlingar grundad kostnadsberäkning avseende samtliga tre etapper av förevarande byggnadsföretag. En sådan redovisning kan enligt vad jag inhämtat lämnas av styrelsen inom sådan tid, att förslag kan föreläggas riksdagen i proposition angående tilläggsstat våren 1963. Byggnadsarbetena skulle då kunna påbörjas i maj 1963.

Under beredningen av förevarande byggnadsfråga har undersökts, huruvida inte ifrågavarande skyddsrum skulle kunna anordnas i anslutning till universitetsbibliotekets byggnad men icke så direkt hopbyggt med denna som det föreliggande förslaget innebär. Enligt vad jag inhämtat av byggnadsstyrelsen är en sådan lösning från såväl teknisk synpunkt som skyddssynpunkt möjlig. Man torde ha anledning räkna med att en sådan lösning kostnadsmässigt ställer sig fördelaktigare än det ursprungliga förslaget.

Vad gäller hyllkapaciteten i det fullträffsäkra skyddsrummet har — såsom framgått av det föregående — överbibliotekarien beräknat minimibehovet till ca 8 100 hyllmeter. Med hänsyn härtill och till önskvärheten av en begränsning av den inträffade kostnadsökningen synes det ursprungliga programmet för skyddsrummet böra reduceras. Detta omfattade nämligen 15 500 hyllmeter i skyddsrummet. Med utgångspunkt i överbibliotekariens beräkning jämte tillägg för en viss tillväxt förordar jag, att det fullträffsäkra skyddsrummet dimensioneras för ca 8 600 hyllmeter. Enligt nu föreliggande uppgifter skulle kostnadsramen för hela byggnadsföretaget härvid kunna uppskattas till ca 8 700 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1961. Denna kostnad bör emellertid — men hänsyn till vad jag uttalat beträffande skyddsrummets placering — kunna reduceras. Sammanfattningsvis innebär mitt förslag, att byggnadsstyrelsen bör närmare utreda frågan om anordnande av ett fullträffsäkert skyddsrum med en kapacitet av ca 8 600 hyllmeter i omedelbar anslutning till men ej under universitetsbibliotekets byggnad. Styrelsen bör kunna till Kungl. Maj:t inkomma med förslag härutinnan inom sådan tid, att Kungl. Maj:t kan framlägga ett till alla delar kostnadsberäknat förslag i hela byggnadsfrågan för biblioteket till riksdagen våren 1963. Med hänsyn till angelägenheten av att byggnadsarbetena igångsättes så snart ske kan, räknar jag med att förslaget våren 1963 skall gälla anslag på tilläggsstat för budgetåret 1962/63.

Jag torde under detta anslag få anmäla, att byggnadsstyrelsen i skrivelse den 8 december 1961 redovisat vissa allmänna synpunkter beträffande den generalplan för Uppsala universitets utbyggnad, som styrelsen enligt Kungl. Maj:ts beslut den 28 november 1958 för närvarande utarbetar. I skrivelsen räknar styrelsen med bl. a., att medicinska fakultetens teoretisk-medicinska institutioner förlägges till det s. k. Artillerifältet. I skrivelse den 22 januari 1962 har drätsel-nämnden vid Uppsala universitet hemställt, att förevarande område måtte överföras från arméns delfond av försvarets fastighetsfond till Uppsala universitets delfond av statens allmänna fastighetsfond. I yttrande över nämnda framställ-

ning har byggnadsstyrelsen under hänvisning till att förläggning av de teoretisk-medicinska institutionerna till annan plats än Artillerifältet inte planeras tillstyrkt den föreslagna överföringen. Enligt min mening torde man redan nu kunna utgå från att — ehuru något definitivt förslag till generalplan ännu inte föreligger — det s. k. Artillerifältet bör reserveras för den medicinska fakultetens teoretisk-medicinska institutioner. Beslut rörande överföring av nämnda markområde från försvarets fastighetsfond till statens allmänna fastighetsfond torde böra fattas av Kungl. Maj:t i sedvanlig ordning.

Med hänvisning till vad jag sålunda anfört, torde de tidigare redovisade finansierings- och investeringsplanerna böra godkännas. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala* för budgetåret 1962/63 under statens allmänna fastighetsfond anvisa ett investeringsanslag av 3 733 000 kr.

IV. Byggnadsarbeten vid statens blind- och dövskolor m. m.

Vid min anmälan i årets statsverksproposition (bilagan 10: ecklesiastikdepartementet, kapitalbudgeten) av investeringsanslaget till byggnadsarbeten vid statens blind- och dövskolor m. m. redogjorde jag bl. a. för en av *byggnadsstyrelsen* i skrivelse den 7 december 1961 gjord framställning om anvisande av 150 000 kr. för uppförande av en paviljongbyggnad vid vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte. Jag uttalade därvid, att jag bl. a. med hänsyn till att utredningar pågick rörande dels möjligheten att genom förhyrningar bereda ökade utrymmen för skolhemmet i Lund, dels möjligheten till vissa ändringsarbeten inom de nuvarande byggnaderna icke ansåg mig i nämnda sammanhang böra beräkna medel för ifrågavarande paviljongbyggnad.

Sedermera har dels byggnadsstyrelsen överlämnat kopia av en skrivelse den 30 januari 1962 från landstingsdirektören vid Malmöhus läns landsting, av vilken framgår, att möjlighet saknas att genom förhyrning av landstinget anskaffa lokaler för att möjliggöra ökad intagning vid skolhemmet, dels rektor i skrivelse den 7 februari 1962 upplyst, att skolhemmet och övriga avdelningar vid vårdanstalten är fullbelagda och att behov föreligger att fr. o. m. höstterminen 1962 taga emot ytterligare ca 13 barn för undervisning eller vård vid anstalten.

Av byggnadsstyrelsens förutnämnda skrivelse den 7 december 1961 inhämtas bl. a., att den föreslagna paviljongbyggnaden avses skola uppföras som en friliggande demonterbar enplanspaviljong av trä med 12 platser. Kostnaden för nybyggnaden uppskattas av styrelsen till 150 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1961. Styrelsen räknar med att byggnaden skall kunna färdigställas till höstterminen 1962. Med anledning av att skolhemsdelen av vårdanstalten avses skola överflyttas till det nya skolhem, som nu planeras i Örebro, framhåller styrelsen, att vårdbehovet inom blindvården och angränsande områden är så stort, att paviljongbyggnaden kommer att behövas även sedan skolhemsdelen överflyttats till Örebro.

Med hänsyn till vad i ärendet blivit upplyst anser jag mig nu böra tillstyrka att den av byggnadsstyrelsen föreslagna paviljongbyggnaden uppföres inom en kostnadsram av 150 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1961. Jag räknar med att byggnaden skall kunna tagas i bruk fr. o. m. höstterminen 1962. Vad gäller bestridandet av kostnaderna för byggnaden vill jag erinra om att i årets statsverksproposition (bilagan 10) under förevarande investeringsanslag (s. 634) räknats med en medelsreservation vid utgången av budgetåret 1962/63 av 566 000 kr. De för paviljongbyggnaden erforderliga medlen kan sålunda rymmas inom de för budgetåret 1962/63 disponibla anslagsmedlen. I den under förevarande anslag redovisade finansieringsplanen torde få vidtagas den ändringen, att medelsförbrukningen för budgetåret 1962/63 beräknas till 1 824 000 kr. i stället för angivna 1 674 000 kr. samt att medelsreservationen per den 30 juni 1963 beräknas till 416 000 kr. i stället för angivna 566 000 kr. I den under anslaget redovisade investeringsplanen torde få vidtagas den ändringen, att ett särskilt byggnadsföretag, »Paviljongbyggnad för vårdanstalten i Lund för blindas medkomplercerat lyte» införes i planen med en kostnadsram av 150 000 kr. enligt prisläget 1 juli 1961 samt en beräknad medelsförbrukning budgetåret 1962/63 av likaledes 150 000 kr.

Till följd av vad jag nu förordat kan vissa kostnader beräknas uppkomma för inredning och utrustning av paviljongbyggnaden samt för utökning av vårdpersonalen vid anstalten med hänsyn till den avsedda ökade intagningen av barn fr. o. m. nästa budgetår. Dessa kostnader torde, i den mån så befinnes erforderligt, få täckas genom överskridande av de avlönings- och omkostnadsanslag, som riksdagen kan komma att anvisa för statens blindskolor m. m. för nästa budgetår.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i finansierings- och investeringsplanerna för investeringsanslaget Byggnadsarbeten vid statens blind- och dövskolor m. m. för budgetåret 1962/63, som föranledes av vad jag förordat i det föregående.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Jan-Mats Lindahl

I N N E H Å L L

	Sid.
I. Inredning och utrustning av nya lokaler vid universitet, högskolor m. m.	2
1. Inledning	2
2. Anslagsäskanden	5
Uppsala universitet	5
Lunds universitet	10
Göteborgs universitet	14
Stockholms universitet	18
Karolinska mediko-kirurgiska institutet	21
Medicinska högskolan i Umeå	21
Tandläkarhögskolan i Malmö	23
Tandläkarhögskolan i Umeå	24
Farmaceutiska institutet	25
Tekniska högskolan i Stockholm	26
Chalmers tekniska högskola	27
Tekniska högskolan i Lund	30
Musikaliska akademien med musikhögskolan	31
Sammanfattning	31
3. Departementschefen	32
II. Nybyggnad för riksarkivet m. m.	44
1. Nybyggnaden	44
2. Inredning och utrustning	48
3. Departementschefen	51
III. Byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala	54
1. Anslagsäskanden	54
2. Departementschefen	59
IV. Byggnadsarbeten vid statens blind- och dövskolor m. m.	64